

3/2007

Prospäkkäri

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

Ylläs-Levi geologinen retkeilykartta

Uusi kartta retkeilijöille ja Ylläs-Levin alueen geologiasta ja luonnosta kiinnostuneille.

Ylläs-Levi geologinen retkeilykartta on monipuolinen tietopaketti alueen geologiasta ja luonnon nähtävyyksistä. Karttaan on merkitty geologisten retkikohteiden lisäksi myös alueen reitit ja retkeilypalvelut. Kartan opaskirjassa kerrotaan tarkemmin lappilaisen maiseman synnystä sekä geologisista muodostumista kuten tuntureista, kuruista ja saivoista.

Karttoja myyvät:

mm. GTK:n toimipaikat: Rovaniemi, Espoo ja Kuopio
hinta 10€/kpl

Aiemmin julkaistut geologiset retkeilykartat:

Koilliskaira (UKK-puisto)
Pallas-Ounastunturi
Kultakaira (Ivalojoki-Saariselkä)
Lemmenjoki
Nuuksion järviylänkö
Koli

Edelweiss, 108,5 g, on matalimmalta ja korkeimmalta löydetty jättihippu. Se löytyi vajaan metrin syvyydestä 461 metriä merenpinnasta. Löytäjät: Pekka Turkea ja Marjut Telilä.

- 4 Pääkirjoitus
- 6 Puheenjohtajan palsta
- 7-9 Toiminnanjohtajan palsta: Kultakesä 2007
- 10-16 Pirjo Muotkajärvi: Suomalaiset mitalisateessa Kanadassa
- 17-18 Vesa Pietikäinen: Kultamailla kuusen alla
- 19-20 Mika Telilä: Oi ihana Edelweiss
- 22-23 Kesän isomukset
- 24-25 Kultaristeily 2008
- 26-28 Kari A. Kinnunen: Isäntäkiven jäänteitä Miessijoen korundeissa
- 29-33 Aapo Parviainen: Gammoittain kultaa
- 34-35 Antti Peronius: Kommentti gammamittausmenetelmään
- 36-37 Seppo Hyvönen: Dokumentointiprojektin ensimmäinen kesä
- 38-39 Aimo Lounaja: Kultaa ja timantteja
- 41 Merkkipäivät

Prospäkkäriin aineisto on tekijänoikeuslain suojaama ja julkaistujen artikkelien ja kuvien osittainenkin lainaaminen tai kopiointi täten kielletään.

Prospäkkäri

Lapin Kullankaivajain
Liitto ry:n jäsenlehti

31. vuosikerta
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J. Rantanen

Toimitus:
PL 86, 99871 Inari

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 260 euroa (4-väri)
1/1 s. 200 euroa
1/2 s. 135 euroa
1/3 s. 90 euroa
1/4 s. 70 euroa

Graafinen suunnittelu
ja taitto: Liisa Herttel,
LH Viestintä

Paino:
Esa Print Tampere

Hallitus

Puheenjohtaja:
Pekka Salonen
Uotilantie 5 A
33800 Tampere
puh: (03) 2236 300,
0400 734 452,
fax: (03) 2236 305
s-posti: psalonen@sci.fi

Varapuheenjohtaja:
Mika Telilä
Torisevantie 55
37310 Tottijärvi
puh: 0400 631 196,
fax: (03) 5128 127
mika.telila@kolumbus.fi

Sihteeri: Kai J. Rantanen
PL 57, 99871 Inari
puh: 040 7746 773
mullin.mallin@gmail.com

Antti Peronius
Saariseläntie 6
99830 Saariselkä

Hannu Viranto
Eteläranta 42
96300 Rovaniemi

Jouni Patokallio
Sylvenkatu 4, 99800 Ivalo
puh. 040 715 4031

Jouko Korhonen
Haukiputaantie 752
90910 Kontio
jouko.korhonen@kultaviiste.inet.fi

PANKKITILIT:
Jäsenmaksut vain tälle tilille:
Nordea 217738-4977
Muut maksut:
Nordea 120130-103183

JÄSENASIAT:

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry, PL 86, 99871 Inari
Puh. / faksi: (016) 677 701 ja 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi tai lkl@kolumbus.fi,
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

Kokonaiskustannusedulllisia siwakaupan pusseja

Toimin talvisin tappajana, oto (oman toimen ohella). Kutsumusammatti.

Neuvoteltaessa siitä kuinka kallis on poron henki, nousee usein esiin termi kokonaiskustannusedullisuus. Tasakorotustarve katoaa niin monien nyanssien ja globaalien kerrannaisvaikutuksien taakse, että tavallinen veitsenteroittaja on lopuksi vain hiljaa tyytyväinen niihin verirahoihin, mitkä kätehen annetaan.

Käsittääkseni mm. planetaariset konjunktiot vaikuttavat asiaan.

Metsähallitus on saanut valmiiksi luonoksen uudeksi Lemmenjoen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaksi. LKL on ollut edustettuna suunnitelman yhteistyöryhmässä ja siltä on pyydetty lausuntoa.

Myös jokamies voi antaa suunnitelmasta kommentteja 15.11. 2007 asti, mikäli kokee asian oikeuksiaan koskevan. Suunnitelma löytyy Metsähallituksen sivuilta osoitteessa metsa.fi, valikosta

”Hoidon ja käytön suunnittelu” ja ”Valmis- teilla olevat suunnitelmat”.

Suunnitelmasta käy mm. ilmi, että vuonna 2004 Metsähallituksen tilauksesta toteutettiin suojelualueiden hoidon tehokkuuden arviointi. Arviointiryhmä esitti suosituksen- aan, että kansallispuiston polttopuut tulisi mieluummin tehdä alueen ulkopuolelta.

Uudessa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tämä suositus huomioidaan siten, että polttopuuta hakataan ainoastaan erityisen painavista syistä kansallispuiston alueelta.

Tämä rajoitus koskee tasapuolisesti kaik-

kia. Poislukien tietenkin viranomaistahot ja poro- elinkeino, joita koskevat omat lakinsa. Sekä poislukien luonnollisesti erään puiston lähikylän asukkaat ja Metsähallituksen omat, syrjäjäyö- hykkeen tuvat.

Mutta muuten tasa- puolisesti kaikkia. Eli käytännössä kullankai- vutukikohtia ja Metsä- hallituksen Lemmenjo- kivarren tulistelupaikko- ja ja kämppiä. Puuta kai- vopiireille ja valtauksil- le on myyty viime vuon- na 25 m³, eli käytännös-

Anja Ahola

sä puoli pöllirekkakuormaa. Kultamies-
ten keskimäärin 8 km kelkkomismatka
ja yksi vastamäki muuttuu keskimäärin
35 kilometriksi ja kolmeksi vastamäek-
si, kun keskelle Suomen suurinta met-
säerämaata aletaan rahtaamaan poltto-
puuta.

Ehkä se on sitten kokonaiskustannus-
edullista. LKL suunnitelmaa kuitenkin
laajoja kokonaisuuksia ja ei-lineaaristen
dynaamisten järjestelmien käyttäyty-
mistä ymmärtämättömänä vastusti.

KHO ratkaisi vuonna 2003 kullankaivaja A:n olevan velvollinen liittymään Inarin kunnan järjestämään jäte-
teenkuljetukseen. Inarin kunnan tekni-
sen lautakunnan päätöksen mukaisesti
kullankaivaja A:lta peritään tästä jät-
teenkuljetuksesta samansuuruisen tak-
sa kuin loma-asunnon haltijoilta. Tä-
mähän on kaikille valtauksen haltijoil-
le Inarin kunnan puolella tuttu asia.

Sen sijaan täytynee liittyä niihin pla-
netaariisiin konjunktioihin, että taksoi-
tuksessa on määrätty asuinrakennuksille
ja lomarakennuksille myös alennettu
maksuluokka, mutta valtauksille ei.

KHO:n käsittelyssä A ilmoitti oles-
kelevansa valtauksellaan noin yhden
viikon vuodessa, käyttäen hyväkseen
Saariselän alueen majoituspalveluja.
Yhdyskuntajätettä A:lla syntyy yksi tai
kaksi siwapussillista (tai varmaan kuuk-
kelipussillista, koska valtaus sijaitsee
Saariselän vaikutusalueella) kaivukau-
dedessa. Tämän hetkisen taksan mukaan
pussillisen viemiselle tienvarsimolok-
kiin tulee hintaa 62,32 €.

Melko kallista.

Kullankaivu on,
Mullis'

Kuvakisaan jatkoaika

Älyttömän suosittulle, Prospäkkärissä 2/
2007 julkistetulle kaikille avoimelle valo-
kuvakilpailulle on myönnetty jatkoaika.
Kisaan voi osallistua LKL:n pikkujouluvii-
konloppuun, eli su 9.12.2007 saakka.

Muistutamme vielä kilpailun hienoista
palkinnoista (pääpalkintona kaikissa sar-
joissa kultaa) ja kehotamme kaikkia roh-
keasti osallistumaan kilpailuun. Kertaa
säännöt ed. Prospäkkäristä ja ala selaile-
maan kuva-albumiasi.

**Liiton toimintaa pyöritetään pääsään-
töisesti jäsenmaksutuloilla**, joten tarkis-
takaapa jokainen tämän Prospäkkärin osoi-
tetarrasta jäsenmaksutilanteenne ja maksa-
kaa 20,00 € jokaiselta unhoon jääneeltä
vuodelta liiton jäsenmaksutilille.

Jäsenmaksutilin tilinumero löytyy sivul-
ta 3.

Prosessin alla olevien lukuisten laki- ym.
päivityshankkeiden ja muun ajankohtaisen
edunvalvonnan johdosta liitolla on toistai-
seksi palkattuna kaksi osa-aikaista työnte-
kijää, **Antti Peronius** etelän päässä ja **Kai
Rantanen** päätoimipisteessä pohjoisessa.

Yhdessä Antti ja Kai koettavat vastata
yhtä täyspäistä työläistä.

Hoksatkaa seminaari-ilmoitus toisaalla
tässä lehdessä, ja ilmoittautukaa ajoissa. En-
simmäiset saavat paikat, myöhästyneille
niitä ei riitä.

**Tulkaahan 7.12. pikkujouluihin Iva-
loon**, ja onnistunutta laskeutumista arki-
elämään kaikille kultamailta palanneille.

Yksi kaikkien puolesta - tai vastaan

Kuulaassa kesässä kuultua Kun sata tekee oikein ja yksi väärin, kenen on vastuu. Ovanko kaikki syällisiä? Jouduin pohdiskelemaan kollektiivisen vastuun kysymystä eräiden tapahtumien vuoksi.

LKL on pyrkinyt olemaan varteenotettava ja luotettava neuvottelukumppani kullankaivuun liittyvissä asioissa. Mielestäni olemme saaneet hyvää aikaiseksi ja uskottavuutemme neuvottelukumppanina on varmaankin lisääntynyt. Kuitenkin eräät tapaukset tämän vuoden aikana ovat omiaan heikentämään uskottavuuttamme.

Vaikka kyse on ollut yksittäisistä tapauksista, yleistetään ne helposti kaikkia kaivajia koskevaksi, kuten yleensä negatiiviset asiat. Säännöt ja sopimukset on tehty noudatettaviksi. Ei asia muuksi muutu, vaikka tätä arvosteltaisiin tiukkapipoksi nipottamiseksi.

Jos joku loukkaa itsensä, ei se välttämättä kuulu muille. Mutta jos loukkaantumiseen johtaneet syyt ovatkin syvemmällä, voi asia koskea yhteistä asiaamme.

Muistan 70-luvulta erään edesmenneen vanhemman polven kaivajan sanoneen, ettei kullankaivu onnistu kuin yksin. Vaikka tässä väittämässä on paljon perää, ei se täysin pidä paikkaansa, koska muunkinlaisia kokemuksia löytyy. Vaikka kaivaminen tapahtuukin yksin, ei kaivaja ole kuitenkaan yksin. Lähes jokaisella on naapuri yläpuolella ja alapuolella. Yläpuolinen kaivaja voi haitata toista vaikkapa pilaa-

malla toisen juomaveden. Kaivaja voi itsekin tehdä haittaa omalle alapuoliselle kaivajalle huolimattomalla vedenkäsitteilyllä. Voipa jopa haittaa syntyä alapuolen työvälineille. Me kaikki tarvitsemme vettä, mutta et ole yksin.

Poikkeustapauksessa on syytä keskustella viiranomaisten kanssa. Silloin asiat selviävät ainakin useimmissa tapauksissa. Useissa tapauksissa on kuitenkin kyse varsin lyhytkestoisesta vaikutuksesta. Siis enemmän puhetta, vähemmän porua.

Monttuja. Taas on tullut puheeksi kaivumontut. Muistithan merkitä monttusi ja luiskata reumat. Muistithan. Asia on tärkeä, sillä et edelleenkaan ole yksin kultamailla. Annamme ohjeita monttujen merkitsemisestä myöhemmin Pääkärissä.

Kielenkäytöstä. Olemme kuulleet moitteita Pääkärin kielenkäytöstä. Eräät virkamiehet eivät ole

pitäneet tavastamme tuoda asioita esille. Mielestäni lehden kielenkäyttö on pääosin ihan siistiä. Minulla tosin on oma lehmä oj... ei vaan kuokka suossa. Tarkoituksemme on joka tapauksessa rakentava. Pyrimme kaikessa edistämään kullankaivun mahdollisuuksia. Tiedämme varsin hyvin, että nykyisessä yhteiskunnassa pitää ottaa ympäröivä maailma huomioon. Ota sinäkin ja aloita vaikkapa naapuristasi.

Hyvää syksyn jatkoa itse kullekin.

Pekka Salonen

Liisa Hertell

Kultakesä 2007

Julkinen tilitys LKL:n toiminnasta

*Monenmoista elämäntarinaa sai jokivarren kivillä tai kämppien penkeillä kuulla, sillä erämaan ankaruuteen eivät kaikenlaiset tasapaksut kaulusherrat ryömineet, tuntui kuin jokaisella olisi ollut romaanin verran elämää takanaan. Ei siinä kaivannut sivistyneen maailman kirjastoja, teattereita eikä elokuvia... muisteli **Heikki Kokko** 1930-luvun kultakesiä, eikä tähän viisauteen ole vielääkään mitään lisättävää.*

Kullankaivajien liitto hommasi keväällä uuden valtauksen. Sopivia paikkoja ei ole ihan helppo löytää, sillä kullan lisäksi tarvitaan hyvä saavutettavuus ja kohtuulliset leiriytymismahdollisuudet.

Uusi Lato-ojan valtauksemme sai kovia moitteita ja kauniita kiitoksia. Paikalla ei ollut yhtä selkeää kaivukohtaa ja kun yhden kesän toiminnan jälkeen aluetta syksyllä silmäilin, niin se oli ihan sen näköinen kuin olisi aluetta oikein korkealta huonolla sihdillä pommitettu.

Lato-ojan lupaavimmat kultapaikat olivat säästyneet pommien osumilta (eli koe-kuopilta). Ehkäpä vettä lilluva jänkä ei ollut kovin houkutteleva paikka. Onneksi muutama porukka tuli näyttämään ihan kohtuullisia kaivutuloksia; paljon mutta melko hienoa kultaa. Kevään Prospäkkäriissä lienee hyvä kuvailla yhteisvaltauksia ja niiden geologiaa vähän tarkemmin, niin että hakut osuivat sitten oikeisiin kohtiin.

Alkukesään kuului myös osallistuminen Kittilän kaivosseminaariin, jossa LKL oli

hyvin edustettuna. Kaivosyhtiöt esittelivät ihan kaamean hyviä tuloksia – metallien hinnannousu tekee hyvää koko elinkeinolle ja uusia kaivoksia kiirehditään tuotantokuntoon.

LKL:n päivystyksiä pyöritettiin keskimäärin kerran viikossa eli kesän aikana yhteensä 14 päivänä. Näissä tilaisuuksissa asiotaan kävi hoitamassa runsaat 200 jäsentämme. Päivystyksiä yhdisteltiin sellaisiin tilaisuuksiin, joissa LKL:n väkeä oli muutenkin koolla ja tästä tuli hyvää palautetta.

LKL:n edustaja osallistui kolmeen valtauskohtaiseen katselmukseen kesän aikana. Nämä olivat tapauksia, joissa jäsenet pyysivät apua valtausasoidensa ja oikeuksiensa (myös velvollisuuksien) selvittelyssä. Tällaisissa kimuranteissa tapauksissa LKL:n edustaja voi tarvittaessa myös tulla paikalle – jäsenelle tästä voi tulla kustannuksia matkojen verran, mutta jos liikkeitä voidaan yhdistää muihin matkoihin, niin niiltäkin vältytään. Kaikissa näissä katselmuksissa löytyi sopu loppujen lopuksi ihan helposti.

Valtauskohtaisten katselmusten lisäksi

Vesinäytteenottoa Palsiojalla, LKL:n yhteisvaltauksen alapuolella. Juuri tästä paikasta tuli edelliskesän ylivoimaisesti samein näyte. Nyt vesi näyttää varsin kirkkaalta.

LKL:n edustaja osallistui jo perinteiseen laajaan yhteiskatselmukseen. Tähän yleensä syksyllä pidettävään tilaisuuteen osallistui myös MH:n (5 kpl), KTM:n (2 kpl), Inarin kunnan (2 kpl), paliskuntien (2 kpl) ja ympäristökeskuksen (1 kpl) edustajat.

Tänä vuonna tilaisuuden järjesti MH:n Ylä-Lappi. Ehkäpä kukaan ei ylläty siitä, että kohteet eivät olleet kullankaivajien kannalta aivan sieltä imartelevimmasta päästä. Vuoropuhelua ja hyviä keskusteluja kuitenkin syntyi. Minulle itselleni aukenivat poromiesten huolet aivan uudella tavalla, kun Ivalon paliskunnan poroisäntä **Voljo Huru** jaksoi niitä perusteellisesti selittää.

Tämän johdosta LKL tulee jatkossa ohjaamaan jäseniä maisemointiin ja kaivun aikaisten monttujen merkitsemiseen entistä tarkemmin.

Jouni Pihlaja organisoii edunvalvontatoimikunnan puitteissa neuvottelutilaisuuden

Metsähallituksen edustajien kanssa. Tilaisuudessa keskustellaan välejä hiertävistä asioista suoraan. Sovimme, että näitä keskusteluja jatketaan myös tulevinä vuosina. Ajan kohta siirretään keväälle tai kevättalveen.

Vuoden 2007 erikoisuutena LKL järjesti kultakisat. Vaikka edellisistä yhdistyksen järjestämistä kilpailuista olikin hurahtanut melkein neljännesvuosisata, niin homma tuli hoidetuksi. Tietysti se tehtiin kullankaivajatyylillä – eli ei siis kovin loistokkaasti, mutta jotenkin kuitenkin. Liittomme jäsenten Info-tilaisuudesta tuli jälleenpäin paljon kehuja. Olisikohan kehuihin ollut syynä kahvin ohella tarjoillut pienet donitit (siis ne jotka jäivät baaritiskille syömättä).

Kaikille lienee selvää se, että kaikkien kultakilpailujen suosio vähenee koko ajan. Mitään yhtäkkistä ja dramaattista ei ole tapahtunut, mutta laskeva linja on selvä ja se

Vesinäytteenottoa Lemmenjoella. Lemmenjoen pääuomasta otetaan kolme näytettä: kultasataman laiturilta, Härkäjärven kämpän laiturilta ja Serappijoen yläpuolella olevasta lompolosta. Ne ovatkin näytteenotto-ohjelman helpoimmat näytteet.

on jatkunut jo pitkään. Samaan aikaan kuitenkin LKL:n jäsenmäärä kapuaa ylöspäin vimmattua vauhtia. Mitähän tästä pitäisi oikein ajatella? Millä keinolla kilpailuja pitäisi piristää?

Pari viikkoa omien kultakilpailujemme jälkeen Tankavaaran kultakisojen yhteydessä järjesti LKL yhteistyössä Kultamuseoyhdistyksen kanssa 4 tunnin koulutustilaisuuden. Aiheena oli kullan geologia ja Tankavaaran auditorio oli ihan täynnä sanan kuulijoita. Kun kerran tällaiselle toiminnalle tuntuu olevat kysyntää, niin järjestetään ensi kesänä sitä lisää.

Seuraavan päivän kultaseminaarissa esiteli **Jouko Korhonen** Kultamuseon ja LKL:n yhdessä valmisteleman Lemmenjoen kultahistoriallisen reitin ja tulevat kohteet. Lisäksi LKL:n Info-pisteessä oli päivystys koko kultakisaviikonlopun ajan.

LKL:n tehtäviin kuuluu myös kuljettaa tärkeitä vieraita kultamailla ja sitä tehtiin menneenäkin kesänä ja jatketaan tulevana. Etusijalla vieraanvaraisuuden jaossa ovat päättäjät ja median edustajat, mutta muitakin harkitaan. Ehdotuksia kyydittävistä voi lähettää Liiton toimistoon.

Vesinäytteenotostakin on jo tullut perin-

ne. Liitto hoitaa keskitetysti kaikkien ympäristölupavolvollisten kullankaivajien vesien velvoitetarkkailun. LKL organisoii näytteiden hakemisen, hoitaa vedet auktorisoituun laboratorioon ja raportoi touhuista ja tuloksista ympäristökeskukselle. Vesinäytteet haetaan kaksi kertaa kesässä reilusta paristakymmenestä eri paikasta.

Tästä toiminnasta aiheutuneet kustannukset kerätään lupavolvollisilta. Syntyvät säästöt verrattuna kaivajakohtaiseen näytteenottoon ovat satoja euroja kaivajaa kohti – koko populalle, eli noin 60 lupavolvolliselle, säästöjä tulee yhteisesti ehkä runsaan kymppitonnin verran.

Myös esimerkiksi siksi Lapin Kullankaivajain Liitto on olemassa.

Se oli semmoinen Isojen hippujen kesä. Sateinen ja kylmä kesä, mutta muuten aivan hyvä. Mäet ovat tietysti taas jyrkentyneet, matkat tulleet vähän pitemmiksi, maa kovemmaksi ja elämä noin yleisesti hieman hankalammaksi, kohmeloistakin on tullut vielä vähän ankarampia.

Antti Peronius, geologi

LKL:n toiminnanjohtaja
1.6.-30.9.2007

Jouko Korhonen

Suomen maajoukkue ennen kansallisen joukkuekilpailun alkua. Hymyt eivät olleet yhtä leveitä kilpailun jälkeen, kun hippuja oli mennyt hukkaan. Jokainen joukkueen jäsen onnistui kuitenkin muissa sarjoissa niin, että mitali tai kaksi oli kotiin vietävänä.

Suomalaiset mitalisateessa Kanadassa

Kullanhuuhdonnan MM-kilpailut järjestettiin tänä vuonna legendaarisessa Dawsonin kultakaupungissa Kanadassa elokuun lopussa. Suomalaisten oli helppo hymyillä, sillä menestys oli jälleen omaa luokkaansa. Jaossa olleista 27 mitalisijasta viisitoista tuli Suomeen.

Virallisissa sarjoissa saavutettiin miesten sarjassa kolmoisvoitto, veteraaneissa kaksoisvoitto, nuorissa voitto, naisissa hopea ja ainoastaan kansallinen joukkuekilpailun mitalit karkasivat muille maille vierahille.

Miesten voittoon ylsi kaikkien aikojen menestynein kilpavaskajamme **Veikko Keränen** Tornion Kivirannasta. Hän uusi viimevuotisen maailmanmestaruutensa aikaan 1.15. Miesten sarjassa hänellä on MM-voittoja kolme ja Suomenmestaruuksia neljä – suoritus,

johon kukaan muu ei aikaisemmin ole pystynyt. Hän voitti suvereenisti myös jokerisarjan ja sievoisen pinon kanadan dollareita. Miesten sarjan toisena nousi palkintopallille **Antti Seppälä** Loviisasta, joka kirjasti mitalinsa kultaan veteraanisarjassa ja parivaskauksessa. Arvomitaleita aikaisem-

minkin pokannut **Auvo Syrjälä** Tampereelta varmisti Suomeen miesten kolmoisvoiton.

Ivalolainen **Jon Rossi** teki saman tempun kuin siskonsa viime vuonna Tankavaarassa eli nousi hienosti nuortensarjan voittoon. Ainoastaan naiset jäivät vaille kirkkainta mitalia, kun hallitseva Ruotsin mestari **Ulla Kalander-Karlsson** vei reilulla sekunnilla voiton hallitsevalta Suomen mestarilta **Pirjo Muotkajärveltä**.

Kansallisessa joukkuekilpailussa oli kuu-sitoista maata ja Suomi lähti matkaan selvänä ennakkosuosikkina. Joukkue muodostui yksilösarjojen välierien parhaista: Veikko Keränen, Antti Seppälä, **Iisakki Kuisma**, **Marjatta Kannisto** ja Pirjo Muotkajärvi. Muun maalaiset kertoivat olevansa mielissään tästä valintatavasta, sillä kun suomalaiset kilpailevat keskenään maajoukkuepaikasta jo välierissä, niin siinä vauhdissa sitten tippuu muutama meikäläinen finaalistakin. Tällä kertaa vain mentiin metsään ja lujaa, sillä kauas hiput karkasivat ja sitä myöten hyvät sijoituksetkin. Iso-Britannia voitti ennen Slovakiaa ja Hollannin nuorta joukkuetta.

Ei väliä vaskoolilla

Epävirallisissa sarjoissa muun maalaisille jätettiin ainoastaan muutamia hajamitaleita, kun sinivalkoiset siivet saivat kaikki parivas-kauksen ja perinnevaskauksen mitalit sekä kulta ja pronssi kolmen hengen joukkuekilpailusta.

Erityisen hienolta tuntui suomalaisten kolmoisvoitto perinnevaskoolisarjassa. Muiden maiden vaskaajien keskuudessa on sel-

keästi ollut vallalla sellainen näkemys, että meidän skandinaavien menestys johtuu ainoastaan ja yksinomaan meidän ylivoimaisista lättypannuista. Vaikka lähes kaikilla kilpailijoilla on nykyään lättypannu, on perinnevaskoolisarjaa ajettu kuin käärmettä piippuun viralliseksi sarjaksi, koska on ajateltu, että näin muutkin maat saavat virallisia maailmanmestareita. Mutta **Venla Kar-kola**, **Anita Räisänen** ja **Jouko Korhonen** laittoivat luun kurkkuun huuhtomalla pienellä salaattikulholla, jota myös kanadalaiseksi perinnevaskooliksi sanotaan, suomalaisille kaikki mitalisijat.

Jouko Korhonen

Tuoreet maailmanmestarit Veikko Keränen Suomesta ja Ulla Kalander-Karlsson Ruotsista. Veikko on ainoa miesten sarjan kolminkertainen maailmanmestari, Ullalle mestaruus on ensimmäinen.

Toinen mahdollisuus

Tapahtuma alkoi tiistaina ns. 'harjoituspäivällä', joka järjestettiin ensimmäisen kerran MM-kisojen historiassa, mutta toivottavasti ei viimeistä. Kilpailut vedettiin oikeilla säännöillä ja ilman eri sarjoja. Siitä oli suuri hyöty niin kilpailijoille kuin järjestäjillekin. Järjestäjät pystyivät testaamaan, että kaikki toimii heidän puoleltaan moitteettomasti ja

SM-kisojen monikymmenvuotinen ylituomari Esko Orava ei pääse itse kilpailemaan kuin ulkomailla - sijoitus bienosti tänä vuonna 14. Vielä mukavampaa taisi kuitenkin olla "timanttihamas-Gertien" tyttöjen puristuksessa.

Jouko Korhonen

netelmän hyväksyminen, jossa kilpailijan kahden vaskauksen yhteenlaskettu aika ratkaisee jatkoon menon, piti olla läpihuutojuttu. Mutta toisin kävi – onneksi. Seuraavan kerran karsin-

tamenetelmästä äänestetään ensi vuonna Espanjassa.

Puola isännöi MM-kisoja 2011

Sääntöasiat venyivät Maailman kullanhuhdontaliiton vuosikokouksen ennätyspitkäksi. Lopulta pystyttiin päättämään ainoastaan sakkokajan lyhentämisestä kolmeen minuuttiin, huhdonta-ajan lyhentämisestä 15 minuuttiin sekä siitä, että MM-tasolla ei järjestetä enää aloittelijoiden sarjoja. Nämä säännöt astuvat voimaan MM-2009 kisoissa Italiassa. Puola oli ainoa hakija MM-kisaisännyyden hakija vuodelle 2011. Heille myönnettiin kilpailut ja toivoa vain sopii, että järjestelyt sujuvat vuoden 2000 kisoja jouhevammin. Oheishjelmathan heillä oli hulppeat, mutta itse kisojen järjestelyt eivät paljon paremmin olisivat voineet mennä pieleen. Tuleviin kisoihin heillä ainakin on rahaa ja resursseja, kun isäntäkaupunki Zlotoryja viettää tällöin 800-vuotisjuhliiaan.

Kokonaisuudessaan ei Kanadan kisajärjestelyistä ole paljoa kielteistä sanottavaa. Kaikki sujui mallikkaasti, vaikka järjestäjät eivät kovin kokeneita olleetkaan. Paljon varmasti auttoi harjoituspäivä, jolloin toimi-

ne mahdolliset virheet tehdään harjoituksissa ja ehditään korjaamaan, jolloin se ei maksa jollekin kilpailijalle pahimmoillaan maailmanmestaruutta. Myös kilpailijat olivat paljon tasaväkisemmässä asemassa, kun olivat voineet aidossa kilpailutilanteessa testata hiekat, hiput ja altaat – ja finaaliin selvinneet kokeilla myös finaaliveittoa.

Enteellisesti tässäkin kilpailussa kolme ensimmäistä sijaa menivät suomalaisille jotakuinkin pariakymmentä sekuntia paremmalla ajalla kuin ensimmäisellä muun maailmaisella, joka sijoittui neljänneksi.

Dawsonissa kokeiltiin uutta, mielenkiintoista karsintamenettelyä, joka ei vaatinut periaatteessa edes sääntömuutosta. Siinä alkueristä tippuneet saivat toisen mahdollisuuden, kun heistä muodostettiin uusia erä, joista taas parhaat pääsivät jatkamaan. Se vedettiin jopa niin pitkälle, että järjestettiin sprinttihiihtojen tapaan B-finaalit. Tämä karsintatapa oli hyvin lähellä sitä mitä suomalaiset ehdottivat jo viime talvena saamatta kannatusta, mutta nyt suurin osa kilpailijoista olivat tyytyväisiä tähän.

Dawsonin vuosikokouksessa karsintame-

Kultahistoria on Dawsonissa ja sen ympäristössä kaikkialla läsnä. Metsän keskeltä saattaa löytää vaikka sata vuotta sitten hylätyn ruoppaajan.

henkilöt saivat koottua rivinsä ja kokeilla mikä toimii ja mitä pitää parantaa. Tulospalvelu toimi suht' nopeasti ja kameratarkistuksia käytettiin usein, jotta voitiin olla 100-prosenttisen varmoja oikeasta nousujärjestyksestä, kun kysymyshän monesti oli puolikkaista sekunneista. Järjestäjien pyynnöstä myös WGA:n sääntökomitean jäsenet valvoivat tiiviisti kilpailuja. Kilpailijoita oli kaikkiaan kolmisensataa lähes kahdestakymmenestä maasta. Suurin kisajoukkue tuli Suomesta, 70–80 henkeä, joista tosin kaikki eivät olleet kilpailijoita. Eurooppalaisia kilpailijoita karsi kallis matka, mutta ensi vuonna Espanjassa lienee kilpailijoita puolet enemmän.

Jouko Korhonen

Kultaryntäyksen sydän

Dawsonia parempaa MM-kisapaikkaa voituskun löytää. Kaupunki oli Klondiken kultaryntäyksen sydän, jossa koettiin aikoinaan suuria kohtaloita – niin onnistumisia kuin menetyksiäkin. Satakymmenen vuotta sitten satatuhatta ihmistä suuntasi kulkunsa kohti Yukonin pohjoisosaa, josta oli löydetty suuria määriä kultaa. Heistä alle puolet selvisi perille – moni kääntyi takaisin jo vaikean matkan alkutaipaleella, osa menetti terveytensä tai henkensä taistellessaan nälkää, kylmää, vaativia luonnonolosuhteita ja rosvoja vastaan.

Muutaman kilometrin päässä Dawsonista on entisöitynä Yukonin isoin ja kuuluisin ruoppaaja numero 4. Ruoppaajat ovat työskennelleet lähes kaikilla alueen kultajoilla.

Jouko Korhonen

Dawsoniin nousi nopeassa tahdissa kauppoja ja kapakoita, joissa varmasti myytiin sen ajan kalleimpia juomia. Sinne saapui myös Chicagon jälkeen toisena sähköt ja Dawsonin naiset pukeutuivat Pariisin muotihepe-neisiin paljon ennen kuin muualla Pohjois-Amerikassa niistä oli kuultukaan. Hienointa on, että vielä tänäkin päivänä on aistittavissa sama tunnelma. Sen aikaiset rakennukset ovat suojeltu, rekonstruoitu ja suurilta osin käytössä. Diamond Tooth Gertiessä esiintyvät can can -tytöt joka ilta ja siellä voi harrastaa jos jonkin sortin uhkapeliä. Talon voittamat varat menevät kaupungin entisöintiin ja säilyttämiseen. Kaupungin asemakaava takaa sen, että alueelle ei rakenneta historiallisiin rakennuksiin sopimattomia taloja. Myös entisöityjä ruoppaajia, siipiratasaluksia ja kullankaivuvälineistöä on ympäristössä nähtävissä. Dawson elää tänäkin päivänä kullasta – nyt vain enemmänkin kultamatkailusta.

Luonto Yukonissa on jylhää – suuria vuoria, järviä, jokia, välimatkat pitkiä, ihmisiä vähän, karhuja paljon. Vähän niin kuin meillä Lapissa – kaikki vain paljon suurempaa.

Kullankaivu nykyisin

Dawsonin ympäristössä on nykyään noin 70 kaivosta toiminnassa. Osa niistä on yhden miehen ja yhden koneen kaivoksia, osa taas pyörii jopa kahdenkymmenen miehen

Tony Beets (keskellä) pyörittää yhtä Yukonin suurinta kaivosta. Työmaata ihmettelemässä Pirjo Muotkajärvi, Ken Karlsson, Vincent Thurkettle (WGA:n presidentti) ja hänen veljensä Paul tyttärensä kanssa.

Jouko Korhonen

voimin. Yksi suurimmista kaivoksista kuuluu hollantilaiselle **Tony Beetsille**, jossa reilun neljän kaivukuukauden aikana työskennellään 7 päivää viikossa, 24 tuntia vuorokaudessa.

Kaivos sijaitsee vuoren huipulla, jonne vesi täytyy pumpata yli sata metriä alempana olevasta kurusta. Polttoainetta siihen lysiin kuluu 60 000 litraa viikossa, joka euroiksi käännettynä on 36 000. Vettä tulee noin 7 500 litraa minuutissa. Maata kaivetaan noin 20 metriä syvä kerros ja sitä syötetään 200 kuutiota tunnissa.

Kaivoksella käytettävä rumpu on halkaisijaltaan 2,5 metriä ja pituudeltaan 15 metriä ja umpinainen lukuun ottamatta viimeistä vajaata kahta metriä, joka on 3/4 tuuman seulaverkkoa.

Rännejä on heti kuusi kappaletta rinnakkain metrin leveitä ja kuusi pitkiä kukin. Rihloina toimii Expamet-verkko ja alla Nomad-matto. Koko rihlasysteemi roikkuu vajereiden varassa ja oskilloi vaakatasossa epäkeskomoottorin pyörittäessä. Monilla kaivoksilla käytetään myös hydraulisia rihloja pitämään maa-aineksen irtonaisena. Tonyn rihlat vaihdetaan joka 15. tunti –

entiset otetaan pois ja uudet tilalle, joten rännitys ei pysähdy kuin muutamaksi minuutiksi.

Pari puskukonetta (D9 Caterpillar) työntää maata 65 tonnin kaivinkoneelle (Cat 245), joka neljän kuution kauhalla nostaa maat syöttökuilun kautta hihnakuljettimelle. Jättemaita kuljetettiin pois yhdellä koneella, jonka kauhaan mahtuisi tusina miestä poikineen. Tämä koko 'hivityksen kauhistus' oli muutama viikko aikaisemmin siirretty nykyiselle paikalleen. Vähän kauempana työmaasta sijaitsi vanhojen koneiden ja motto-reiden hautausmaa – ja niitä tuntui olevan silmin kantamattomiin. Myönnettävät valtauokset ovat vain viiden hehtaarin kokoluokkaa, joten yhdellä kaivoksella on helposti-kin 80 valtausta peräkkäin.

Yllättävää kyllä, isoja hippuja ei tältäkään kaivokselta löydetä. Kuulopuheiden mukaan tuotto on 60–310 grammaa tunnissa. Loppupeleissä ei vaskoolia käytetä ollenkaan,

Kanadalaiseen tapaan ribloja on useita rinnakkain.

Jouko Korhonen

vaan Sprig Jig -nimistä laitetta. Siinä rikaste huuhdotaan astiaan missä on metalliverkon päällä pieniä rautakuulia. Alapuolelta tulee pulssimaisesti sykkivä vesi. Rautakuulia ras-kaampi materiaali eli kulta valuu laitteen pohjalle ja kaikki kevyempi huuhtoutuu systeemistä ulos.

Vesi- ja ympäristövaatimukset eivät Kanadassa ole niin tiukkoja kuin meillä Lapis-sa. Veden laatuvaatimukset ovat tiukkene-massa, vaikka ylävirran White River tuo sa-tatuhatta kuutiota vulkaanista tuhkaa joka

Isoimmat rummut olivat vaikuttavan kokoisia. Mittatikkuna Vasant Mäkinen.

Jouko Korhonen

Pirjo Muotkajärvi

Koneen kauhaan pienempi perhe mahtuisi vaikka asumaan.

vuosi jokeen ja väri on sen mukainen. Teitä on rakennettu niin, että jokaiselle valtaukselle pääsee autolla ja valtauksella paikasta toiseen liikutaan nelipyöräisillä.

Tonyn työmaata katsellessa alkoi jo heikompaa huimata. Montakohan unetonta yötä hän on viettänyt laskiessa menetettyjä taaloja minuutissa, kun kone on sanonut yhteistyösopimuksen irti ja varaosia ja mekaanikkoja ei saa mistään? (PHM)

Tulokset

KANSALLINEN

JOUKKUEKILPAILU (19):

1. Iso-Britannia 13.12
2. Slovakia 16.04 (-1)
3. Hollanti 16.52 (-1)
8. Suomi 25.55. (-3)

MIHET (9):

1. Veikko Keränen 1.15
2. Antti Seppälä 1.21
3. Auvo Syrjä 1.22
5. Jouko Korhonen 1.27
6. Reijo Eskola 1.40
11. Pentti Hongisto 2.22
14. Esko Orava 2.50
17. Jouni Patokallio 11.21 (-2)
18. Tero Kyllönen 11.47 (-2)
19. Kauno Kuusela 12.02 (-2)
24. Seppo Mauno 16.28 (-3)
25. Vasant Mäkinen 16.29 (-3)

NAISET (11):

1. Ulla Kalandar-Karlsson, SWE 1.42
2. Pirjo Muotkajärvi 1.43
3. Daniela Muckova, SLO 1.45
4. Venla Karkola 2.08
6. Sirkka Uurtamo 2.12

7. Raija Arho 2.28

8. Ritva Ropponen 6.42 (-1)
9. Anurag Lehtonen 7.15 (-1)
11. Maija Keränen 7.22 (-1)
16. Ritva Mattila 9.14 (-1)
26. Leila Menna 22.12 (-4)
27. Anita Räisänen 22.27 (-4)
29. Marjatta Kannisto 31.18 (-6)

VETERAANIT (12):

1. Antti Seppälä 1.45
2. Johan Grönlund 2.12
3. Stig Söderlund, SWE 2.19
4. Raimo Niemi 2.27
9. Mirja Tunturi 3.23
12. Pekka Nuutinen 7.04 (-1)
17. Matti Yli-Koski 7.53 (-1)
19. Pekka Patokallio 11.37 (-2)
20. Sulo Tunturi 11.49 (-2)
23. Eero Santamäki 17.15 (-3)
26. Iisakki Kuisma 21.55 (-4)
27. Lea Seppälä 26.29 (-5)
29. Erkki Rannikko 26.48 (-5)

NUORET (8):

1. Jon Rossi 4.27
2. S. Dominguez, ESP 4.40
3. Surprise Thulelo, EA 6.57 (-1)

PERINNEVASKOOLI (9):

1. Venla Karkola 5.00
2. Anita Räisänen 5.18
3. Jouko Korhonen 9.13 (-1)
10. Minna Patokallio 13.48 (-2)
11. Raimo Repola 14.08 (-2)
16. Veikko Keränen 18.59 (-3)
19. Vasant Mäkinen 24.4. (-4)
20. Mirja Tunturi 25.43 (-4)
24. Pentti Hongisto 29.40 (-5)
26. Eero Santamäki 33.07 (-6)
28. Kauno Kuusela 40.04 (-7)

AVOIN JOUKKUEKILPAILU (16):

1. Vaikea sanoa (Jouko, Korhonen, Venla Karkola, Pirjo Muotkajärvi)
2. Gold & Adventure, SWE
3. Ähkypötkö (Anurag Lehtonen, Vasant Mäkinen, Vesa Veijalainen)

PARIKILPAILU (10):

1. Antti ja Lea Seppälä
2. Anita Patala ja Teuvo Sevón
3. Iisakki Kuisma ja Marjatta Kannisto

LAPSET (8):

1. Ryely Love-Moore, CAN 5.41
2. Baillie Walker, CAN 5.48
3. Liam Thurkettle 11.24 (-1)

Kultamailla kuusen alla

Uusi Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) astui voimaan 1.1.2000. Sitä ennen vuonna 1997 tuli Rakennuslakiin ns. rantarakennuskielto, jota täsmennettiin uudessa MRL:ssa.

Myös Luonnonsuojelulaki vuonna 1996, sekä Erämaalaki vuonna 1993, ovat tuoneet muutoksia kulta-alueiden käyttöön ja rakentamiseen. Voidaan sanoa että reilussa kymmenessä vuodessa koko ympäristölainsäädäntö on uusittu.

Kulta-alueiden rakentamiseen ovat vaikuttaneet eniten MRL tarkennetut säädökset rakennuksesta, rantarakennuskielto sekä asetuksen säädökset liikuteltavan laitteen paikallaan pitämisestä. Rakennuksen rakentamiseen on oltava rakennuslupa. Rakennuksen määritelmä löytyy MRL 113 §:stä; *”Rakennus on asumiseen, työntekoon, varastointiin tai muuhun käyttöön tarkoitettu kiinteä tai paikallaan pidettäväksi tarkoitettu rakennelma, rakenne tai laitos, joka ominaisuuksiensa vuoksi edellyttää viranomaisval-*

vontaa turvallisuuteen, terveellisyteen, ympäristönäkökohtiin taikka muihin tämän lain tavoitteisiin liittyvistä syistä. Rakennuksena ei kuitenkaan pidetä kooltaan vähäistä ja kevytrakenteista rakennelmaa tai pienehköä laitosta jos sillä ei ole erityisiä maankäyttöllisiä tai ympäristöllisiä vaikutuksia”.

Tämän mukaan rakennuksena voi pitää melkein kaikenlaisia rakennelmia. Nyt syntyneen tulkinnan mukaan kevytrakenteista (pressu, viira, kangas jne.) rakennelmaa ei pidetä rakennuksena. Sellaisen pitäminen paikallaan ympäri vuoden, kuten asuntovauvunkin, edellyttää kuitenkin mahdollisesti toimenpidelupaa.

Erämaalain mukaan erämaa-alueelle (Ivalojoki) Metsähallitus laatii käyttö- ja hoitosuunnitelman, jonka ympäristöministeriö hyväksyy. Maan tai käyttöoikeuden luovuttaminen erämaa-alueella edellyttää mainintaa käyttö- ja hoitosuunnitelmassa tai mikäli sitä ei ole, valtioneuvoston lupaa luovutukselle. Tästä on KHO:n päätös koski-

Syksyn yhteiskatselmuksessa Vuojemilla. Metsähallituksen aluepäällikkö Pirjo Seurujärveä ja Inarin kunnan rakennustarkastaja Vesa Pietikäistä naurattaa varmaankin se, että oven päällä lukee isolla että SAUNA ja rakennuslain mukaan sauna tarvitsee aina rakennusluvan, sensijaan kevytrakenteisen kuivatus- ja pesutilan voisi selittää joksikin muuksi. Taustalla tilannetta tutkivat myös Lapin Ympäristökeskuksen tarkastaja Tarmo Oikarinen ja Hammastunturin paliskunnan poroisäntä Jouni Lukkari.

en kaivospiiriä Hammastunturin erämaa-alueelle. KTM:llä ei ollut oikeutta myöntää kaivospiiriä erämaa-alueelle, vaan asia olisi tullut ratkaista valtioneuvostossa, jonka puolesta toimivaltainen viranomainen olisi ollut ympäristöministeriö. Periaatteessa myös valtauksen myöntäminen erämaa-alueelle ilman asianmukaista mainintaa käyttö- ja hoitosuunnitelmassa, voisi olla valtioneuvoston asia. Ennakkotapausta valtauksesta ei kuitenkaan hallinto-oikeusasteista ole olemassa.

Myös kaikenlainen rakentaminen erämaa-alueella edellyttää mainintaa käyttö- ja hoitosuunnitelmassa. Hammastunturin erämaa-alueen suunnitelmassa on melko ympäröivä maininta kullan kaivamisesta, jota väljällä tulkinnalla voi pitää oikeutuksena tarpeelliseen rakentamiseen. Tällaisen tulkinnan pitävyydestä hallinto-oikeudessa ei ole takuita.

Lemmenjoella valtauksille rakentamisen pelisäännöt ovat säilyneet muuttumattomina. Siellä valtaukselle rakentaminen edellyttää aina KTM:n ja Metsähallituksen lupaa sekä rakennus- tai toimenpidelupaa. Lemmenjoen kaivospiirien rakentamisen tulkinna on muuttunut. Aiemmin rakentamisesta kaivospiireille edellytettiin KTM:n lausuntoa ja asia ratkaistiin rakennusluvalla. Metsähallitusta on kuultu naapurina rakennushankkeen yhteydessä. Sittenmin vuonna 2004 Metsähallitus muutti hallintokäytäntöään ja alkoi vastustaa kaivospiirien rakentamista. Vuonna 2004 tehdystä rakennuslupapäätöksistä Metsähallitus valitti ja KHO:n ratkaisussa 18.6.2007 kumottiin ko. rakennusluvut.

Päätöksessä todettiin että kaivospiirien rakentaminen edellyttää metsähallituksen lupaa. KHO ei enemmälti ottanut kantaa varsinaiseen asiaan vaan katsoi, että lupamennetelyssä on ollut muutovirhe. Metsähallituslain mukaan Metsähallitus on hallinto-

viranomainen joten Metsähallitus tekee hakemuksista päätöksen, josta on valitusoikeus hallinto-oikeuteen. Lemmenjoella siis kaikki rakentaminen edellyttää Metsähallituksen lupaa. Mikäli lupapäätös ei tyydytä hakijaa, hänellä on oikeus valittaa päätöksestä. Mikäli Metsähallituksen lupaa ei ole, ei rakennuslupan myöntämisellekään ole edellytyksiä.

Aivan näinä päivinä on lähtenyt lausuntokierrokselle uusi Lemmenjoen käyttö- ja hoitosuunnitelma joka kannattaa lukea tarkkaan. Rakennusvalvontaan sitä ei vielä ole toimitettu, joten en ole asiakirjaan tutustunut. Nyrkkisääntöinä: 1) jos olet epävarma luvan tarpeesta, kysy rakennusvalvonnasta, 2) hanki KTM:n ja Metsähallituksen luvat ennen rakennuslupaa, 3) mieti rakentamisen tarve siten, että saat kaikki tarvitsemasi luvat kerralla.

Omana ajatuksenani on että valtauksille voisi hyväksyä määrätyn kokoisen ja näköisen elementtirakennuksen pystyttämisen. Pystyttämisen edellytyksenä olisi em. luvat sekä riittävä vakuus sen varalle, että rakennus poistetaan ja alue siivotaan valtausajan päätyttyä. Esimerkiksi kullankaivajaliitto voisi rakentaa ja vuokrata tällaisia elementtirakennuksia. Mikäli rakennusta ei poistettaisi, voisi maanomistaja poistaa vakuusrahalla rakennuksen ennalta sovittuun paikkaan (varastoalueelle). Kullankaivajaliitto voisi ottaa tässäkin roolin ja antaa jäsentensä puolesta ko. takauksen.

Selvää kuitenkin on, että mikäli kaivamista halutaan jatkaa tulevaisuudessakin, on kaivuaueet ja ympäristö pidettävä siistinä ja yhdessä sovittuja pelisääntöjä on noudatettava. Jos tämän byrokratian jälkeen jollakin vielä jää aikaa kaivaa.

Vesa Pietikäinen

Rakennustarkastaja,
Inarin kunta

Oi kaunis Edelweiss

Kesäaamun murgu oli ylämiessiläisittäinkin poikkeuksellisen synkkä. Sumu oli niin tiheä, että mönkijässä oli laitettava hidas puoli päälle, jotta se jaksoi halkaista harmaana eteen laskeutuvan seinämäisen massan. **Turkan Pekka** käveli polkua pitkin kohti kaivosta ja joutui yhtenään väistelemään polulla vastaan kävelleitä korppeja, kun eivät raukat nähneet lentää.

Konemiehet valmistelivat päivän töitä tankkauksin ja huolloin. **Marjut Telilä** ja Pekka Turka rutinoituneeseen tapaansa aukoivat rännillä rihloja. Äkisti sumuseinää viilsä lähes epäinhimillisen kuuloinen ääni.

Ääntä on vaikea kuvailla, mutta varmasti kauhufilmiyhtiöt olisivat maksaneet siitä omaisuuksia, mikäli sen olisi saanut taltioiduksi. Marjut Telilän silminnäkijälausunnon mukaan Pekka Turkan siepatessa ensimmäisestä rihlasta kookkaan kullankeltaisen metallimöykyn, adrenaliiniryöppy paiskasi Pekan korkealle ilmaan. Marjut oli Afrikan matkoillaan nähnyt ylpeät Masai-soturit hyppäämässä korkealle ilmaan. Ei kuitenkaan niin korkealle kuin Pekan nyt.

Risto Telilän suunnittelemassa ja rakentamassa rumpuhuuhdontalaitteistossa on sama ensimmäisen rihlan ensimmäinen väli ottanut toistuvasti työksen vetää isoja kul-

tahippuja luokseen. Vaatimattomuuttaan Risto sanoo, että näin huuhtontalaitteiston tuleeikin toimia.

Alkoi ripeä siirtyminen Yläkämpälle vaa'an ääreen. Noina minuutteina hippu ehti olla hyvinkin monen painoinen. Rohkea aloitus sadan gramman punnuksella. Hyvä! Hippu ei noussut.

Kymmenen gramman lisäys. Eeii, hippu nousi, mutta hitaasti. Gramma hipunpuoleiseen kuppiin ja se on siinä!

Hipussa oli toisella puolen savea, joka kertoo sen maanheen pohjasavassa. Marjuttin rapsuttaessa savea pois, esitettiin vastalauseita pelkona hipun painon romahtaminen. Kuivuttuaan ja savet poistettuna hipulle punnittiin paino 108,5 grammaa. Lopullinen paino selviää, kun hippu saatetaan Geologisen Tutkimuskeskuksen Otaniemen tutkimuslaitokselle päivähoitoon.

Joskus tällaisina päivinä tuntuu silti hyvältä, vaikka työmaa seisahtuu koko päiväksi ja tuotantotappio iskee kuin Kultamaiden Korkeajännitys. Iloinen hippulöytö on asia mistä pitää kertoa muillekin. Soitto Lapin Radiolle poiki vastasoittoja, haastatteluita ja ennen kaikkea ilmaista mainosta hipulle ja huuhtontakullankaivulle.

Mikä nimeksi 108,5-grammaiselle

Perinteisesti hippu pitää nimetä. Hippua pyöriteltiin käsissä ja siinä nähtiin monen monta.

Yksimielisyys vallitsi siitä, että hippu on harvinaisen kaunis. Pekka pyöritteli hippua ja sanoi sen muistuttavan alppitähteä. Hän oli nähnyt miinaharavalla Lapista löydetyn toisen maailmansodan aikaisen Itävaltalaisen joukko-osastotunnuksen, Edelweissin. Joukko-osastotunnus muistutti erehdyttävästi niin muodoltaan kuin kooltaankin nyt löytynyttä hippua.

Edelweiss. Siinäpä kauniille hipulle kaunis nimi. Nimen kruunaa se, että jos alppitähti kasvaa korkealla vuoristossa niin Edelweiss on tietävästi korkeimmalta tunturista löytynyt yli satagrammanen.

Toki myös matalimmalta. Hippu oli alle metrin, ehkä vain puolen metrin syvyydessä. Siinä se olisi ollut otettavissa muutamalla lapionpistolla, kun olisi tiennyt. Nyt tiedetään, eli myöhäistä rutistaa kun on jo housuissa. (Pihlajakurun aamuinen sananlasku.)

Mediamylläkkää

Iloisen uutisen levittyä mediaan, alkoi onnittelevia tulla puhelimitse ja paikanpäälle tulleilta. Pekka ei heti kiireiltään edes saanut puretuksi onnitteletustiviestisumaa.

Lehdet halusivat kuvia hipusta ja annoimme vahingosta viisastuneena kuvien vapaasti (ilmaiseksi) virrata maailmalle. Näin säästyimme absurdeilta väitteiltä, että lehdistö maksaisi hippukuvista enemmän kuin julkkisten vilautuskuvista. Tekniikka kamerakännyköineen tunturiolosuhteissa jaksaa hämmästyttää. Kuvat hipusta olivat ladattavissa netistä jo löytöpäivänä.

Kunnioituksella seuraa korundinkovien kullankaivun ammattilaisten, jollaisia Pekka ja Marjut ovat, jalat maassa -toimintaa. Kummallekaan isot hiput eivät ole vieras asia. Pekkakin on yli kolmannesvuosisadan lapiokaivu-urallaan saanut kokoluokaltaan sellaisia hippuja, jollaisia usea konekaivajakaan ei ole löytänyt.

Maailma ei mullistunut isosta hipusta. Vaikka seuraavana aamuna hippujuhlat taikoivatkin raskaalla pajavasarella ohimolohkossa, työt jatkuivat. Ja jatkuvat kunnes seuraavan kerran on aihetta hippujuhlaan. (Mitä pikemmin sen parmepi. Kirjoittajan huom.)

Mika Telilä

Nyt kaikki sankoin joukoin juhlimaan Lapin Kullankaivajain Liiton viralliseen Pikkujouluun!

Toivotamme jäsenistömme tervetulleiksi
LKL:n kullankaivuhenkiseen pikkujouluun
Hotelli Kultahippuun, Ivaloon
perjantaina 7.12. alkaen kello 19.00

Tarjolla Kultahipun perinteinen Joulubuffet 27 € /henkilö

Tervetuloa!

Pikkujouluvieraille majoitustarjous: 50 €/1hh, 60 €/2hh.
Hotelli Kultahippu, puh: (016) 661 825, fax: (016) 66 510,
s-posti: hotrav@kultahippuhotel.fi

Varaa majoituksesi ajoissa suoraan hotellista ja ilmoita osallistumisesi LKL:n toimistolle. Yhteystiedot sivulla 3.

Liiton tuotteita

LKL:n kankainen hihamerkki, 6 e + pakkaus- ja postikulut
LKL:n hopeinen rintamerkki, 11 e + pakkaus- ja postikulut
Elinkautiset-pelikorttipakka, 9 e + pakkaus- ja postikulut

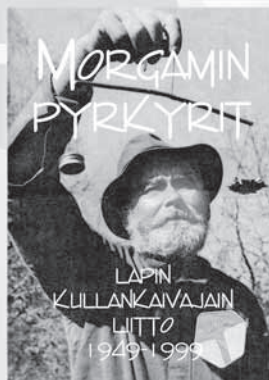
Pitkähihainen miesten
paita 25 e (postitettuna
28 e), saatavissa myös
naisten leikkauksella.

'Unisex' T-paita 15 e
(postitettuna 18 e).

Molemmissa paidoissa
rintapainatus "JOS KULTAA
KAIVANNET..." ja hihassa
liiton logo ja web-osoite.

Koot M, L, XL ja XXL.

Huom! T-paidan malli on
pieni, ota pykälää suurempi
kuin normaalisti käytät.

LKL:n 50-vuotis-
historiikki, 20 e
(+pakk. ja postikulut)

Löydät LKL:n tuotteet
myös kotisivustoltamme:
www.kullankaivajat.fi

Edelweiss, 108,5 g, löytyi Miessijoelta 26.6.2007. Löytäjät Pekka Turkka ja Marjut Telilä.

Karhu, 77,2 g, löytyi 19.7.2007 klo 17:33. Löytöpaikka Korhosenoja. Löytäjä Tauno Leino.

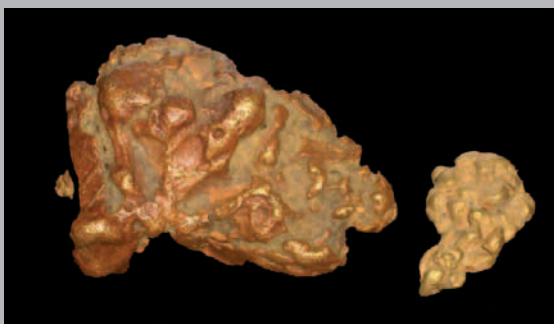
*Severi, 61,2 g, löytyi 17.8.2007 Kaarna-
ojalta. Löytäjä Antti Kohtamäki.*

Isojalka, 49 g, löytyi 4.9.2007 Hepo-ojalta Miessijoelta. Löytäjä Mika Telilä, Kaivosyhtymä Telilä.

Kalma, 38 g, löytyi 28.8.2007 Hepo-ojalta Miessijoelta. Löytäjä Mika Telilä, Kaivosyhtymä Telilä.

Sadekesän isomukset

Pahkasika, 39,8 g, löytyi 4.9.2007 klo 9:15, Miessijoelta, kaivospiiri Pihlajamäki-Klondyke. Löytäjä Pekka Itkonen. Hipun korkeus 33 mm, leveys 24 mm, paksuus 15 mm.

Pahkasian vieressä 5,6 g kidesikeröhippu on samasta montusta.

Kultaristeily

Tukholmaan M/s Mariellalla

25.1.–27.1.2008

Perjantai 25.1.2008

- 12.00–15.15 Helsingin Yliopisto, Arppeanum, Snellmaninkatu 3 (Suurkirjon vieressä)
Kultaristeilyn verryttelyseminaari – Aiheena: Kullankaivun imago
Levynjulkistamistilaisuus
- 14.00–16.00 Ilmoittautuminen ryhmänjohtajalle, Katajanokan terminaali,
Ravintola (päiväseminaarissa oleville ilmoittautuminen tauolla)
- 16.15 Siirtyminen laivaan
- 17.00–20.00 Seminaari kokoustilassa, kansi 8.
Järjestäytymisasiat ja käytännön jutut - LKL:n puheenvuoro - KTM:n kaivos-
osaston puheenvuoro - GTK:n edustajan puheenvuoro
- 18.20 Kullankaivun imagosta ja sen parantamisesta sekä kullankaivuuseen liittyvistä
matkailunäkymistä: Kullanhuuhtontakuulumiset Ivalojoen-Laanilan alueelta
2007 - Kullanhuuhtontakuulumiset Lemmenjoen alueelta 2007 - Katsaus Kultakisa-
maailmaan 2007 - Vuoden kullankaivajateon julkistaminen ja palkitseminen -
Katsaus kesän 2007 isomushippuihin ja suurimman hipun maljan kiertopalkinnon
luovuttaminen
- 20.00 Siirtyminen buffetitillaiselle, kansi 7

Lauantai 26.1.2008

- 7.30–9.30 Aamiainen
- 9.30 Saavumme Tukholmaan. Päiväohjelmaa Tukholmassa: Online-muotoiset Kultakisat
Boule-hallissa sekä edellisen päivän rasituksista toipumista -Levyn julkistaneet
artistit Boule-hallissa, mm. Esa Eloranta
- 13.00 Ympäristöluopavellisille kullankaivajille yhteistarkkailuun 2007 ja
2008 liittyvä info-tilaisuus kokoustilassa luontosalin vieressä. Vapaamuotoinen
keskustelutilaisuus liiton toiminnan kehittämiseksi ja aloitteiden tekemiseksi
- 15.00 Seminaari jatkuu kokoustilassa
- 15.30 Mitä tiedämme jäätikköajasta? Millainen on jääkausi? Kuinka jäätikkö muovaa alle
jäävää maankamaraa? Kuinka jäätikkö kuljettaa maa-ainesta? Kuinka monta kertaa
jäätiköityminen toistui ja kuinka maisema muuttui viimeisen 2,5 ma aikana.
- 16.15 Kuinka jäätikkö peräytyy? Milloin ja miten jäätikkö peräytyi Lapin kulta-alueilta?
Minkälaisia ovat sulamisvesisysteemit? Mitä jälkiä peräytyvästä jäätiköstä ja
uomasysteemistä jäi? Minkälaisia olivat jääjärvet? Vaikuttivatko jääjärvet ja
niiden purkautuminen kullan geologiaan?
- 17.15 Yhteenvetoa ja keskustelua päivän aiheesta sekä kahden edellisvuoden aiheista
Kulta-alueiden kairauksista ja niiden tuloksista. Kulta-alueiden geologisen
mallintamisen ja Placer-kullan etsittävyyskarttojen tilanne
Keskustelua ja kommenttipuheenvuoroja
Päätössanat ja kiitokset
- 19.30 Buffetitillallinen

Sunnuntai 27.1.2008

- 8.00–10.00 Aamiainen
9.55 Saapuminen Helsinkiin

Pääteema:

Jääkausiaika, jäätiköt ja sulamisvedet – Minne kulta kulkeutui

Toissa vuonna kävimme läpi sitä, kuinka kultamalmit syntyvät. Viime vuonna pohdimme sitä, kuinka malmit ovat rapautuneet ja kuinka kulta on joutunut maaperään. Sarjan päättää jääkausiaika:

Nyt siis keskustelemme jääkausien vaikutuksesta kullan kulkeutumiseen. Kuinka monta kertaa jäätiköityminen kulta-alueilla toistui ja kuinka jäätiköt kuljettivat maa-ainesta? Kuinka jäätikön sulamisvedet uudelleen rikastivat kultaesiintymiä – vai rikastivatko?

Perjantaina kultaristeilyn verryttelyseminaarissa keskustelemme aiheesta Kullankaivun imago.

Hinnat / henkilö:

- A-luokan yhden hengen hytissä, A1, jäsenhintaa 220, ei-jäsen 230
- A-luokan kahden hengen hytissä, A2, jäsenhintaa 145, ei-jäsen 155
- A-luokan kolmen hengen hytissä, A3, jäsenhintaa 120, ei-jäsen 130
- A-luokan neljän hengen hytissä, A4, jäsenhintaa 110, ei-jäsen 120

Hinta sisältää risteilyn valitussa hyttiluokassa sekä seminaariohjelman mukaiset tarjoilut. Lisäksi risteilyn osallistumistodistuksella VR:ltä meno-paluulippu menolipun hinnalla.

Perjantai-iltapäiväseminaari risteilyyn osallistuvalla 5 e/henkilö.

LKL:n, SJHY:n, Geologisen seuran jäsenet: 10 e/henkilö. Muut: 20 e/henkilö.

Ilmoittautumiset: Heli Rapakko p. 040 593 5337 tai heli.rapakko@gmail.com viimeistään 21.12.2007 mennessä.

Ilmoittautumisesi yhteydessä kerro nimesi, syntymäaikasi, hyttiluokka, kansalaisuus sekä tarvitko osallistumistodistusta VR:n lippua varten (edellistä varten myös osoitteesi). Perjantai-iltapäiväseminariin tulee myös ilmoittautua.

Maksut LKL:n tilille 800010-70774683 viimeistään 21.12.2007.

Maksuun tarvittavan viitenumeron saatte ilmoittautumisen yhteydessä.

Ilmoittautumalla heti varmistat paikkasi laivalla!

NÄHDÄÄN

Osittaiset muutokset mahdollisia. Ajantasainen ohjelma ja aikataulu: www.kullankaivajat.fi

Isäntäkiven jäänteitä Miessijoen korundeissa

Korundit ovat yleensä varsin puhkaita, toisin kuin kultahiput, joissa usein on jäänteitä sivukivestä. Korundin eroosiokestävyys on vaikuttanut sen puhtauteen. **Aarne Alhosen** korundeissa, joita tutkittiin suurehko määrä 1990-luvun alussa GTK:ssa, oli vain parissa maa-sälpää jäänteinä sivukivestä.

Keväällä 2007 **Hjeltin** safiirin herättämän innostuksen myötä tuli tutkittavaksi paljon korundeja ja niiden joukossa oli yksi korundikide, jonka pinnalla yhä oli sivukiveä. Tämän korundin on löytänyt **Aulis Salonen** Miessijoelta vuonna 1980. Löytöpaikka sijaitsee Miessijoella suunnilleen ns. Pihlajamäen ja Telilän kultapaikkojen puo-

Aulis Salosen löytämän Miessin sekakorundin (23 mm, 14 g) reunoilla on säilynyt jäänteitä kloriittiutuneesta sivukivestä.

Jussi Kankaan Miessin löytö on korundin ja tummien turmaliinisäilöjen muodostama sekakide (24 mm, 9 g).

livälissä. **Jussi Kangas** puolestaan lähetti **Janne Kannistolle** loppukesästä kasan Lapin korundeja Tähtihipun kaivokselta eli muutama sata metriä Hjeltin safiirin löytöpaikasta alaspäin. Janne lähetti minulle yhden epäpuhtaan Kankaan korundin mikroskooppitutkimuksiin.

Salosen korundi on vaalean harmaa ja mitoiltaan 23 x 19 x 16 mm, 14,06 g (70,30 ct). Se on iso kide, jonka reunoilla on pikkukorundeja. Sivukiven jäänteet ovat tummanvihreää, hienorakeista ja pehmeää kivilajia. Irrotin pienen määrän ainesta piikillä ja sitä määritettiin GTK:ssa röntgendiffraktiomenetelmällä. Röntgenajon teki **Mirja Saarinen**. Röntgendiffraktiopiikit osoittivat vihreän aineksen koostuvan lähes kokonaan klinokloorista, joka on magnesium-rauta-aluminihydroksidisilikaatti ja kloriittiryhmän mineraali. Optisesti määritettynä aineksessa on kloriitin ohella myös serisiittistä kiilletä ja tummanvihreää turmaliinia. Ne esiintyvät myös korundin halkeamatäytteinä.

Jussi Kankaan korundi on sekin harmaa ja heikosti läpikuultava, hohtava. Se on kooltaan 24 x 15 x 11 mm ja painaa 8,9 g. Muodoltaan se on suunnikasmainen parting-kappale. Sen pintoja peittää läikittäin musta säilöinen mineraaliaines. Polarisatiomikro-

skoopin immersiorae-menetelmällä sain määritettyä aineksen optisten ominaisuuksiensa perusteella turmaliiniksi. Turmaliini koostuu ohuista neulasista ja on läpikulkevassa valossaa vihertävän sinistä. Turmaliinineulaset tunkeutuvat rakoja myöten korundiin ja värjäävät sen reunat vihertäviksi. Kankaan kivi on siis korundin ja turmaliinin harvinainen sekakide.

Ainoat tunnetut lähialueen korundin kallioesiintymät ovat Kittilän Paaraskallassa (Haapala ym. 1971). Esiintymä on jäätikön kuljetussuunnassa 41 km lounaaseen Miessiltä. Paaraskallan kalliokorundin isäntäkivi on voimakkaasti hiertynyt ja kloriittiutunutta amfiboliittia, alunperin hornblendiittia. **Haapala** ym. (1971) ovat määrittäneet kloriitin klinoklooriksi, ja he ovat tunnistaneet kloriitin lisäksi myös serisiittia ja turmaliinia Paaraskallan korundien pinnoilta. Paaraskallan tyyppinen kivilajijakso jatkuu kymmeniä kilometrejä noudatellen granuliittikaaren reunaa. Suomen Lapin lisäksi korundia on tavattu syeniittipegmatiiteista Kuolasta Hiihinän alkalikivimassivista ja Ruijasta Altan läheltä Seilandista.

Alumiinirikkaana mineraalina korundi vaatii erityisen synty-ympäristön. Mahdollisesti Paaraskallan vyöhyke edustaa prekambria, alumiinin suhteen rikastunutta ra-

pautumaa, joka on kehittynyt emäksiseen kivilajiin ennen sen metamorfoosia amfiboliittifasiuksessa (tai alhaisessa granuliittifasiuksessa). Turmaliini voi puolestaan ilmentää kallioperän hiertymiseen kytkeytyvää boorimetatomatoosia.

Uusimmat, happi-isotoopeista tehdyt tutkimukset maapallon merkittävimmistä rubiinin, safiirin ja korundin uparikastumista osoittavat, että korundeilla voi olla samasakin irtomaasiintymässä useita eri kalliolähteitä (Giuliani ym. 2007). Lemmenjoen alueen korundeja on jo aikaisemmin luokiteltu kemismiin ja muiden ominaisuuksien nojalla kolmeen ryhmään (Kinnunen ja Johanson 1993). Ne ovat (1) ruskea tähtikorundi, (2) punertavat ja ruskehtavat korundit ja (3) harmaat ja sinertävät korundit. Kullakin niistä voi siten olla omat isäntäkilajinsa. Mahdollisesti harmaat ja sinertävät korundit ovat kulkeutuneet granuliittijakson länsipuolelta hiertovyöhekkeiden leikkaamista muuttuneista amfiboliiteista.

Jos näin on, niin myös hippukullan lähteet voisivat osin sijaita granuliittikaaren ul-

kopuolella. Aarne Alhosen Lemmenjoen alueen Puskun korundisaaliista on tarkat tilastot kymmenen vuoden ajalta. Niiden mukaan talteensaatujen korundien pitoisuus sorassa on ollut keskimäärin 20 ppm (miljoonasosaa). Suuruusluokka on sama kuin hippukullan osuus alueen sorassa.

Kirjallisuus

Giuliani, G.; Ohnenstetter, D.; Garnier, V.; Fallick, A.E.; Rakotondrazafy, M.; Schwarz, D. 2007. The geology and genesis of gem corundum deposits. Sivut 23-78 teoksessa *Geology of Gem Deposits*, toim. L.A. Groat, Mineralogical Association of Canada, Short Course Series, Volume 37.

Haapala, Ilmari; Siivola, Jaakko; Ojanperä, Pentti; Yle-tyinen, Veijo 1971. Red corundum, sapphirine and kornepurine from Kittilä, Finnish Lapland. *Bulletin of the Geological Society of Finland* 43 (2), 221-231.

Kinnunen, Kari A.; Johanson, Bo 1993. Raportti korukäyttöön vuosina 1981-1990 huuhdottujen korundien mineralogiasta, gemmologisista ominaisuuksista ja löytöhistoriasta Lemmenjoen alueella Puskujalla. 17 s., 6 liites. Geological Survey of Finland, Archive report, M19/3811/93/1. Verkossa: http://arkisto.gtk.fi/m19/3811/M19_3811_93_1.pdf

Teen:

valtaushakemukset, jatkoaikahakemukset, ympäristölupahakemukset yms. kullankaivun byrokratiatyöt LKL:n jäsenille erittäin edullisesti ja avustan erilaisissa ongelmatilanteissa.

Antti Peronius, 050 - 436 2316, antti.peronius@saariselka.fi

Gammoittain kultaa

Luit aivan oikein. Otsikosta ei puutu r-kirjainta. Huipputekniikka on vain tullut nyt myös lapiokaivajan avuksi. Maaperän säteilyä mittaamalla voidaan kohdistaa kaivaminen sinne, mistä kultaa todennäköisimmin löytyy.

Kesällä 2005 Lemmenjoen Pusku-
ojalle rahdattiin salkullinen huip-
putekniikkaa ja hikikuormallinen
järeää, mutta kannettavaa porauskalustoa.
Edessä oli vajaan kahden viikon rupeama
kullanetsintää vaihtoehtotekniikalla.

Toimeen oli ryhdytty vuosia kestäneen
iltaturinoinnin innoittamana. Monet ovat
ne kerrat, kun **Nikolskijn Vallun** ja **Holm-
bergin Karin** kanssa on mietitty kullankai-
vuun sattumanvaraisuutta.

Vuosikymmenten kokemuksaan ei auta,
kun lupaavalta vaikuttanut suoni tyhjenee
kuin seinään. Pieni mutka sivuun ja taas
saattaa löytyä keltaista ryyiniä lupaavantun-
tuisesti.

– Kyllä säästyisi hikeä, jos saisi jo ennen
kaivamista tietää, onko kunnan alla muuta-
kin kuin junttasavea ja vesisaavin kokoisia
musuja, huokailtiin monta kertaa iltahämä-
rissä kämpässä.

Astroock tulee apuun

Jossain välissä tulin maininneeksi näistä
pohdinnoista vanhalle ystävälleni **Julkusen
Artolle**, joka pyörittää Sodankylässä geofy-
siikan alaan erikoistunutta Astroock-yritys-
tään. Kävi ilmi, että Artolla on juuri sopivat

laitteistot kullon etsintään ilman lapiota.
Muutama reikä pitäisi maaperään kuitenkin
kairata ja mitata sitten reiästä säteilyarvot.

– Säteilyarvot? Mitäs niillä on tekemistä
kullan kanssa, muistan kummastelleeni.

Arto selitti tehneensä pitkään tutkimus-
ta siitä, miten kulta melko luotettavasti esiin-
tyy samoissa maakerroksissa, joista mitataan
tavallista korkeampia gamma-säteilyn arvo-
ja. Astroockin kehittämillä laitteilla gamma-
säteilyä mitataan kolmesta alkuaineesta ka-
liumista, uraanista ja toriumista.

– Mittaustuloksia yhdistelemällä saadaan
varsin luotettavasti selville kullon esiintymis-
sen todennäköisyys, sillä kulta viihtyy näi-
den alkuaineiden seurassa vähän niin kuin
paarmat porotokassa, selitti Arto geofysii-
kan saloja minulle.

Vähän tieteellisemmin ilmaistuna kultaa
on usein paikoissa, joissa toriumin ja kali-
umin pitoisuuksien suhde on korkea. Usein
pelkkä toriumin ympäristöä korkeampi pi-
toisuus hippukultakohteissa viittaa kultahip-
pujen kertymäpaikkoihin.

– Uudelleen aukeamistaan odottelevassa
Oriveden kultakaivoksessa mittaukset osui-
vat aivan nappiin, vakuutti Arto vielä ufo-
jutulta kuulostavan tarinointinsa todenpe-
räisyyttä.

Suomalainenhan ei usko ennen kuin ko-keilee ja niin kysyin Artolta suostuuko hän tulemaan Puskulle mittaamaan gamma-ta-soja. Arto kertoi jo käyneensä 2000-luvun alussa Lemmenjoella, mutta vähän eri suun-nalla. Tuolloin ei myöskään tehty kairauk-sia, vaan tyydyttiin mittaamaan pintamaata ja upaa. Reikämittaukset kiinnostivat sem-minkin, kun vastaavia tutkimuksia ei ole aiemmin tehty missään.

Cobra ja Specco

Sovittiin, että jos minä saan järjestymään kairausvehkeet, niin hän lainaa mittalaitteet ja neuvoa tekemään mittaukset.

Kului vielä pari vuotta ennen kuin tar-vikkeet olivat kasassa ja aikataulut lokahti-

vat kohdalleen. Muun muassa reikien teke-miseen tarvittava Cobra-moottorikaira löy-tyi pienen etsinnän jälkeen GTK:sta. Lop-pukesällä 2005 Puskulla päästiin lopulta tuumasta toimeen.

Astrock Oy:n kaksikko Arto ja yhtiö-kumppaninsa **Leena Kallio** pitivät paikan-päällä katselmuksen, jossa sovittiin kairan-reikien paikat. Sen jälkeen käytiin läpi pää-siäisenkeltaiseen alumiinisalkkuun pakatun Specco-mittalaitteiston toiminta.

Leenan loistava huumorintaju ei pettä-nyt kertaakaan, kun lapion ja hakun käyt-töön tottuneet kaivaja-äijät yrittivät pereh-tyä geofysiikan saloihin kannettavan näytöl-lä.

– Ei se mitään, vaikka kaikkea ei tieteel-lisen tyhjentävästi ymmärräkään. Riittää,

Cobran kahvoissa tällä kertaa Aapo.

Maanpintamittaus alkamassa Karin valtauksella. Kuvassa vasemmalta Vallu, Aapo, Kari ja Erkki Luomanpää.

kun teette mittaukset huolella ja kirjaatte tulokset tarkasti, lohduutti Leena meitä lapiomiehiä tietokoneen äärellä.

Cobra-moottorikairan käyttö selvisi paljon nopeammin pienten käynnistämisongelmien jälkeen.

En epäile yhtään väitettä, että laitetta työköseen päivittäin käyttäneet eivät ole juuri terveenä eläkkeelle päässeet.

Arvelen, että härvelin aikaansaama melu, tärinä ja pakokaasu eivät läpäise ainuttakaan EU-normia. Eipä tosin ollut paarmoista eikä muistakaan elukoista harmia poraamisen aikana. Opittiin siinä sivussa myös lukemaan huulilta kaverin puheet.

Reikää nelikymmenkiloinen mötikkä kuitenkin teki Puskun kiviseen maahan ihan kiitettävästi. Välillä syvyys jäi vajaaseen metriin, mutta parhaimmillaan yllettiin noin kolmen metrin syvyyksiin. Kaikkiaan Puskun topparoikka kairasi reilun viikon aikana parikymmentä reikää.

Vastoinikäymisiä

Mittalaitteiston käyttäminen oli kärsivällisyyttä ja tarkkuutta vaativaa puuhaa. Anturia liikutettiin reiän pohjasta kymmenen sentin ja puolen minuutin välein. Yhden reiän kairaaminen ja mittaaminen vei siten kaikkine töineen hyvinkin reilun tunnin,

joten päivä täyttyi jo muutamasta reiästä. Reikien lisäksi tehtiin muutamia maanpintamittauksia poluilla ja muissa sopivissa paikoissa.

Touhu alkoi sujua jo parin päivän jälkeen rutiinilla. Leena ja Arto olivat olleet jo muutamana päivänä Sodankylässä, kun mittalaitteiston kannettava tietokone alkoi temppuilla. Se sammahteli omia aikojaan eikä suostunut käynnistymään uudelleen.

Näytti pahasti siltä, että kaikki vaiva valuu hukkaan tekniikkamurheisiin. Kannettava oli sen verran vanha, että saimme puhelimesta Leenalta luvan purkaa sitä päätäksemme käsiksi virtalähteeseen. Enpä ollutkaan aiemmin purkanut ja sitten vielä koonnut kannettavaa tietokonetta pelkän Leathermanin avulla.

Vikaa ei löytynyt, joten Leena päätti toimittaa meille uuden kannettavan. Hän kiukkutti sen Sodankylästä autolla Njurgunlahteen ja pisti postiveneen mukana haminaan, josta paketti noudettiin kävellen vielä samana päivänä. Kiitokset Leealle 30 kilometrin päiväkävelystä! Leenan ja Leean ansiosta

Mittauspuuhissa Vallu (vas), Aapo ja Leena. Montun reunalla Arto (vas) ja Leea.

pääsimme jatka-
maan mittauksia jo
seuraavana aamuna.

Reiät ja maan-
pintamittausten rei-
tit merkittiin maas-
toon numeroiduilla
kepeillä, jotka puo-
lestaan merkittiin
mahdollisimman
tarkasti karttaan helpottamaan tulosten tul-
kintaa.

Salkku mittalaitteineen sullottiin kesän
lopussa rinkkaan ja vietiin kotimatalla So-
dankylään analysointia varten.

Sen jälkeen ehti vierähtää jälleen lähes
kaksi vuotta ennen kuin pääsimme tutki-
maan tuloksia yhdessä. Vihdoin alkuvuodes-
ta löysimme kalentereista sopivan ajan ja
kokoonnuimme kotiimme Klaukkalaan tut-
kimaan mittausten tuloksia.

Vaiva palkittiin

Ilmassa oli ilmiselvää jännitystä; olihan Val-
lu löytänyt edellisenä kesänä montusta kol-
me melko kookasta hippua pitkän kuivan
kauden jälkeen.

Maallikolle käyrät olivat kuin it-yrityk-
sen pörssikäyrää 80-luvulla jyrkkine nousui-
ne ja laskuineen. Arton tulkinnot kuitenkin
auttoivat näkemään käppyröiden taakse.

Hän muistutti, että näitä mittauksia ei
voi verrata niihin mittaustuloksiin, joita saa-
daan kymmenien tai satojen metrien syvyi-

sistä rei'istä. Me puolestamme vakuutimme,
ettemme aio lapioillamme niin syvälle kai-
vaakaan.

Kustakin kolmesta alkuaineesta oli omat
käyränsä ja niiden lisäksi vielä niin sanotut
summakäyrät.

– Hyödyllisin näistä analyyseista on Ka-
liumin ja Toriumin yhteistulos. Tulosten
perusteella näyttäisi siltä, että Vallun valta-
uksella kultaa on todennäköisimmin aivan
kunnan alla pinnassa ja jälleen montun poh-
jassa parin metrin syvyydessä, tulkitsi Arto
tuloksia.

Vallun mukaan mittausten tuloksissa oli
perää, sillä kaivamiskokemukset olivat sa-
mansuuntaisia. Vallu toivoikin mittauksis-
ta vinkkiä kaivamisen jatkosta. Pato alkaa
olla lähellä ja kaivusuunta pitäisi päättää.
Pintamittausten tulokset toivat lisää pään-
vaivaa.

– Täytynee tehdä muutama koemonttu
ensi kesänä ”Osuuskaupan” polun varteen,
tuumi Vallu nähtyään käyrän suorastaan
pomppaavan varaston liepeillä tehdyn mit-
tauksen tuloksissa.

– Eipä olla tiedetty, että ollaan ehkä kävelty kohta 30 vuotta kultasuonen päältä, hän naureskeli.

Eikä tainnut tietää Ertsu -vainakaan, jonka asumuksena nykyinen varasto oli 70- ja 80-luvulla, kun hän aloitti kullankaivamisen Puskujalla.

Uusien koemonttujen kaivaminen lienee edessä myös Holmbergin Karilla. Maanpintamittaukset antoivat vihjeen, että nykyisestä montusta vähän länteen voisi löytyä jotain vaskoolin pohjalle.

Mittaukset purolle vievän kurun varrella antoivat vaihtelevia tuloksia. Vaikutti vähän siltä, että niissä näkyivät turhan selvästi tulvan aiheuttamat myllerrykset pintamaissa.

Puskulla tavataan

Kaivajakaksikko ei vaikuttanut kovin pettyneeltä, vaikka aivan selvää vastusta ei saatukaan kullan varmastakin löytymisestä tutkituista uusista paikoista. Tulokset kuitenkin vahvistivat kokemuksen kautta saadun tiedon kullon esiintymisestä.

– Kyllä näistä tuloksista sai taas yhden syyn lisää lapioida kuraa ränniin, parroituneet ukot tuumivat.

– Ja pitäähän se tarkistaa, muuttuvatko gammat grammoiksi, leukaili puolestaan Arto ukoille.

Arto yrittää päästä työkiireiltään vielä kesällä käymään Puskulla. Hänkin haluaisi tarkistaa, löytyykö mittauksissa oikeansuuntaista vihjettä kullon esiintymisestä.

Sitä ennen hän kiiruhtaa laitteiden jatkamaan mittauksia. Kulta on nyt arvossaan ja sen etsintä pitää liikkeellä Astrokin porukan ympäri vuoden Suomessa ja ulkomailla.

KIITOS

*Ystäviä
muistamisesta kiittäen.*

Tauno Leino

Itävallan EM-kisareissussa mukana olleet, kiitos muistamisesta. Vaikka yritin viettää 75-vuotispäivääni hiljaisesti, muistitte kuitenkin. Vielä kerran kiitos!

Johan ”Jussi” Grönlund

Kiitän Kultaperinnettä ja kaikkia kullankaivajia saamastani lahjasta ja muistamisesta merkkipäiväni johdosta.

Jussi Moisio

MYYDÄÄN

**Myydään
peltirännit, rihlat ja matot
p. 0400 - 310 055**

Gammamittaus on elegantti, mutta epäsuoruutensa vuoksi vaikea ja lisää tutkimustyötä vaativa menetelmä kulanetsintään.

len tutustunut Geologian Tutkimuskeskuksen vastaavilla menetelmillä ja luullakseni aivan samanlaisella Astrockin kalustolla aiemmin Palsiojalla tekemiin mittauksiin.

Johtohypoteesi on siis se, että kullan kanssa samoihin kerroksiin rikastuu myös muita raskasmineraaleja, joiden joukossa on radioaktiivisia uraani- ja thorium-mineraaleja. Kun mitataan maaperän säteilyä, voidaan olettaa, että siellä missä on enemmän säteilyä, on enemmän raskasmineraaleja ja missä on ylipäänsä raskasmineraaleja, voidaan olettaa olevan myös maaperään rikastunutta kultaa.

Ensimmäinen ja pahin heikkous on tämä hypoteesi itsessään eli menetelmän välillisuus. Mitattu käyrä kuvastaa siis maaperän säteilyssä olevaa vaihtelua – ei mitään muuta.

Se ei siis kerro suoraan edes maaperässä olevien raskasmineraalien esiintymisestä. Ja vaikka se jossain mittauspisteessä mineraalijakaumaa kuvastaisikin, niin nämä muut raskasmineraalit eivät automaattisesti indi-

koi kullan esiintymistä.

Tässä on siis kaksi peräkkäistä, ehdollista yhteyttä. Esitettyyn poro-paarmavertaukseen rinnastaisin tämän näin: vaikka yleensä onkin niin, että missä on paljon poroja, on myös paljon paarmoja ja siellä on siis myös enemmän hyönteissyöjälintuja, niin paarmoja voi olla myös siellä missä ei ole poroja. Lintuja voi olla myös siellä, missä ei ole paarmoja.

Jotta päästäisiin eteenpäin, hyväksytään kuitenkin em. väittämä asioiden yhteydestä ja pohditaan seuraavaa kohtaa: rikastuvatko säteilevät mineraalit samaan paikkaan kuin kultaa?

Monatsiitin, joka on merkittävin gammasäteilijä (vähäisempiä ovat uraniniitti-thoriumniitti ja zirkoni), ominaispaino on 4,6–5,4. Se on siis suurempi kuin almandiinigranaatin, mutta hieman pienempi kuin kullan. Lapiokaivajat tietävät, että varsinkaan pienet hematitiittit tai hematitiitihiekat eivät ole mikään hyvä kullan indikaattori, granaateista puhumattakaan.

Usein se kertoo, että esiintymä on lähel-

lä, mutta ei ihan kohdalla. Sen sijaan konekaivajilla kohonnut rauta yleensä korreloi hyvin kohonneeseen kultaan.

Tämän ilmiön selityksenä on työtapojen mittakaavaero: lapiokaivajan on paikallistettava täsmälleen kultapitoisin kohta – siis metrilleen. Korkein rautahiekkapitoisuus ei ole aina parhaassa kultapaikassa, yleensä kyllä lähellä. Konekaivu perustuu massaan ja samaan rännitykseen menevät sekä kultapitoisin pilkka että lähellä olleet hematitiitit.

Kaikki edellinen oli alustuksena sille väitteelleni, että jotta gammamittaukset ylipäänsä voisivat toimia, on keskeinen kysymys oikea tutkimusmittakaava eli tutkimusverkon tiheys.

En tiedä, mikä sen tulisi olla luotettavan tuloksen saamiseksi – mutta uskallan väittää, että ei sitä tiedä kukaan muukaan.

Järjestelmälliset kairaukset antavat jo itessään paljon tietoa; kairaja näkee turvepeitteen paksuuden, maaperän maalajit ja

kerrosjärjestyksen, tiedon pohjaveden pinnasta ja ennen kaikkea tiedon kallion syvyydestä ja pohjakallion laadusta.

Jos joku kairaa valtaukselleen riittävän tutkimusverkon ja yhdistää näin saamaansa suoraan kairautietoon vielä gammasäteilymittauksen, niin on aivan varmaa, että näiden tietojen pohjalta hän onnistuu paikallistamaan kultaesiintymän paremmin kuin kansanviihsauksiin, mutuun tai pajunvitsaan luottava kollegansa.

Gammamittaus on metodisesti elegantti, mutta epäsuoruutensa takia vaikea menetelmä ja vaatinee vielä paljon perustutkimusta, ennen kuin siitä on työkaluksi. Tullevaisuudessa siitä tulee täsmällisempi, mutta tarvittavien kairausten ja mittalaitteiden vuoksi tuskin koskaan kovin kustannustehokas menetelmä maaperän kultaesiintymien paikallistamiseen.

Antti Peronius,
geologi

Liiton kunnia- ja perustajajäsenien
Ranta-Marin ja "Kultasilmä"-Kokon
perinteiden vaaliminen jatkuu.

Varsinaisille jäsenille majoitus -10 %

Auvinna joka päivä.

Servetuloa!

HOTELLI INARI

PL 94, 99870 INARI

puh. (016) 671 026

faksi (016) 671 047

Lemmenjoen kaivajien arkea tallennetaan
**Dokumentointiprojektin
ensimmäinen kesä**

Teksti ja kuvat: Seppo Hyvönen

Museovirastolle tehtävä dokumentaatio Lemmenjoen kullankaivajista alkoi Puskuojalta. Vajaan kahden viikon aikana Puskun perukoilta kuvattiin pitkälti toista tuhatta kuvaa. Kaivajista kertovat kuvat ovat nyt turvallisesti Museoviraston siipien suojassa jälkipolvien katseltavina.

Sateinen sää takasi uskomattoman hienon sävy maailman Museovirastostolle arkistoitaviin Lemmenjoen kullankaivajien kuviin. Kahden kuvaajan voimin toteutettu kesä Puskun perukoilla antoi hienojen elämysten lisäksi runsaan kuvasaaliin.

Kameran eteen pääsi kaivajien lisäksi myös se jokapäiväinen elämä, jota Te kullankaivajat työssänne tarvitsette. Hakun ja lapion lisäksi ikuistimme keittokattilat, makaroonipussit, näkkileipäpaketit ja hienot marjapiirakan paistot.

Miksi?

Tämän kysymyksen kuuli monen huulilta. Saman kysymyksen pystyi lukemaan useamman ihmettelevistä katseista.

Projektin tarkoitus on tallentaa tätä päivää. On tärkeää jättää teistä ja arvokkaasta työstänne merkki jälkipolville. Kuvaukset eivät tule millään tavalla vaikuttamaan valtauksiinne tai kaivospiireihinne. Teen tiivistä yhteistyötä **Mulliksen** kanssa kuvauspaikkojen valinnan suhteen. Kymmenen vuotta kaivaneet on meillä yksi kriteeri valinnassamme.

Kuvat, joita otimme, ovat digimuotoon tallennettuja still-kuvia. Viivähdimme paikassaan päivästä pariin kolmeen päivään.

Kuvien lisäksi teimme kaivajista lyhyen haastattelun. Sen tarkoituksena on tallentaa teistä pieni historia ja samalla selvittää kulkeutumisenne kultamaille. Samalla selvitimme kulloisenkin kaivuupaikan historiaa.

Ensi kesän suunnitelmiana on kuvata Riuttuäytysillä. Kuvaukset alkavat juhannukselta. Pyrin saamaan teidät kiinni puhelimitse talven aikana varmistaakseni paikallaolonne.

Keitä olemme?

Olen pitkänlinjan valokuvaaja, joka aikoi- naan hurautti myös videoon. Koulutukseltani olen erikoissairaanhoitaja. Vuosikymmenet leikkaussalissa työskenneltyäni siirryin päätoimisesti Kuopion yliopistollisen sairaalan av-koordinaattoriksi. Tämä vaatii uudet opiskelut videoeditointiin ja jälkituotantoon. Työni ja tehtäväni on suurelta osin opetusohjelma- ja tv-tuotantopainotteista. Teen myös samaa työtä omassa yrityksessäni.

Tämä teistä kertova Museovirastolle tehtävä dokumentaatio kuuluu yritykseni tehtäviin. Toisena kuvaajana mukana on media-assistentin koulutuksen saanut **Raija Lukkala**. Kuvaamisen lisäksi hänen vahvuutensa ovat kuvankäsittelyssä.

Kultaa ja timantteja

Pysähdyimme kesän 2007 Lapin matkallamme Laanilan Savotta Kahvilaan, minä turkulainen eläkeläinen **Aimo Lounaja** ja serkkuni **Erkki Lilja** poikineen Rovaniemeltä. En ollut ennen kokeillut kullanhuuhtontaa, mutta nyt ostin vaskoolin ja liityin Lapin Kullankaivajain Liiton jäseneksi. Kahvilan emäntä sanoi, että sitten vain kaivamaan ja antoi kartan jäsenvaltausalueista.

Ilma oli sateinen ja ensivaskaus jäin vain tuntiin, mutta jotain kullalta kiiltelevää jäi talteen. Otin mukaani myös erikoisen näköisen kiven. Luonnossa kulkiessani olin tottunut tarkkailemaan kiviä ja olin löytänyt mm. kivikautisen (n. 1500 v. eKr) rombikirveen teräpuolikkaan, jonka lahjoitin kansallismuseoon. Lähtiessäni ostin lapinkultaa 1,5 grammaa, koska en ollut varma omista hipuistani.

Turussa teetätin ostamastani kullasta 18 karaatin sydämen, johon ostin kultaisen kaulaketjun. Vaimollani ja minulla oli Oulusta juhannuksena 1970 hankitut lapinkultaiset kihlasormukset. Myöhemmin vaimoni toinen vastaava vihkisormus varustettiin lisäksi pienin timantein. Tyttärellämme oli jo, muistaakseni alun perin kullankaivajat Telilöiltä peräisin oleva, korukivellä varustettu lapinkultainen rintakoru, jonka oli lahjoittanut hänelle perhetuttavamme **Hertta Solalinna**. Vaimollani oli pienin timantein varustettu kul-

Jyrki Lilja

Insinööri Aimo Lounaja ensi kertaa vaskaamassa kultapuruolla heinäkuun lopulla 2007. Hän on hiljattain eläkkeelle jäänyt Merenkulkulaitoksesta Turun alueelta. Aimo veneili perheineen 1980 lomamatkalla Inarista Partakkoon Kuuven kanavan kautta. Hänen aloitteestaan valmistettiin Inarijärvestä syvyysmerkinnöin varustettu kartta 1:50 000 johon on merkitty myös Kuuven kanava nähtävyytenä.

tainen ristirintakoru ja lahjoitin hänelle nyt uuden rintakorun myöhästyneenä syntymäpäivälahjana. Hän sanoi tämän sydämen muistuttavan Jumalan rakkaudesta, ristihän muistutti jo uskosta. Totesin tähän, että puuttuu vielä ankkuri, toivon merkki.

Kultasepäntöliikkeessä olin näyttänyt ja

kysynyt löytämiäni kullanvärisiä hippuja ja hiekkaa, josko ne olisi kultaa. Liikkeen myyjä totesi määrityksen olevan vaikeaa ja pyysi kääntymään Turun yliopiston geologisen laitoksen puoleen. Päätin tutkia kuitenkin ne ja kiven itse.

Kesämökillä Uudessakaupungissa murskasin hiput ja ne muutuivat hiekaksi, osin ruskehtavan väriseksi. Vaskasin hiekan, joka haihtui suurimmalta osin meriveden. Vaskooliin ei jäänyt mitään selvää hippua, korkeintaan ehkä joku hyvin pieni hengetön kulta-hiukkanen.

Murskasin sitten kiven palasiksi, joista välkehti paikka paikoin pieniä siruja, auringon valossa kuin timantin väreissä. Murskasin palat edelleen siruiksi ja hiekaksi sekä huuhdoin vaskoolilla. Tuloksena oli soraa, hiekkaa ja jokunen kvartsisikide. Ei mitään timantteja. Mihiin nähtävien sirujen valospektrivälke oli kadonnut?

Ensi kesänä ehkä palaan ja varaan enemmän aikaa. Vaikka itse ei löytäisikään kultaa tai korukiviä, niin ainahan voi turvautua ammatilaisiin ja korujen myyjiin. Ja Lapin luonto on jo itsessään aina kokemisen arvoista.

Aimo Lounaja

Raapikaa tikkuja ja kiroilkaa...

...kehotti kullankaivajakaveri, kun kulta makasi vielä roudan alla. Toukokuun alku oli vielä upottavan talvinen kultakentillä. Mutta kesä ei ole jäänyt tulematta vielä kertaakaan. Olivat sieltä etelästä innokkaimmat jo tulleet leirejään pystyttämään. Puhelimet soineet: "miltä se tilanne siellä näyttää".

Kultakiima iskee keväisin. Mitä se on?

Testaa, löytyivätkö tunnusmerkit itsestäsi.

1. Tunsitko outoa kutinaa huhtikuun lopulta lähtien?
2. Alkoivatko Lapin sääuutiset kiinnostaa?
3. Rupesivatko puhelimet soimaan ja viestit kulkemaan?
4. Höpisitkö itskesesi ja tähyilit pohjoisen suuntaan?
5. Kävitkö hiplaamassa talven aikana kunnostettuja ja rakennettuja välineitäsi?
6. Oliko katseesi sisäänpäinkääntynyt?
7. Näitkö valveunia?
8. Joko olit valinnut paikan mistä jatkaa kaivamista?
9. Olitko pohjustanut menosi vaimolle, pomolle?
10. Oliko auto jo pakattu?

Tervetuloa kultamaille, kultakiimasi on kuumimmillaan? ja eiku kaivamaan!

Lasse & Maija

LAPIIN KULTA

PREMIUM

IN MEMORIAM

Ruitun Ruhtinas

Ralf Kudinoff

7.7.1947–12.10.2007

Heikki Korhonen

30.9.1930–11.9.2007

Ismo Pitkälä

1937–2007

Kauko ”Niila” Maijala

1936–2007

Kauko ”Niila” Maijalaa voi muistella katsomalla YLE:n Elävästä arkistosta lyhytelokuvan ”Tankavaaran Travoltat”. Siinä Lapin miehet Niila (Maijala) ja Nipa (Raumala) lähtevät Aira Samulinin diskotanssikurssille pääkaupunkiin.

Videoleike löytyy YLE:n Elävästä arkistosta esim. hakusanalla ”Tankavaaran Travoltat”.

MERKKIPÄIVÄT

Onnea merkkipäivänne johdosta, toivoo LKL Ry

80 v.

28.10. Pentti Alela

75 v.

2.10. Pertti Suomela

28.10. Pentti Kokkonen

19.12. Esteri Pyykönen

29.12. Urho Pekkala

70 v.

22.10. Rauno Hugg

14.11. Eino Valkonen

30.11. Jouko O. Soininen

13.12. Matti Nikula

20.12. Olavi Lind

29.12. Seppo Ojala

65 v.

8.10. Raija Rantala

21.10. Juhani Halonen

30.10. Sirkka-Liisa Alhonen

5.11. Marja Kartano

9.11. Unto Mahanen

30.11. Mariitta Jerkkola

14.12. Juhani Penttinen

23.12. Reijo Raumala

60 v.

2.10. Jarmo Lepistö

3.10. Esko Rytönen

8.10. Eeva Pasma

12.10. Pirkko Jämsä

25.10. Helena Polvinen

28.10. Timo Keinänen

30.10. Harri Rissanen

30.10. Martti Räsänen

31.10. Seppo Korvenaho

1.11. Oke Ylönen

4.11. Maria Nikiforow

14.11. Anita Rasilainen

17.11. Hannu Pulkkinen

18.11. Pentti Louhelainen

19.11. Pauli Huttunen

23.11. Reino Ollila

22.11. Keijo Salonen

24.11. Marja-Liisa Herranen

7.12. Erik Miettinen

19.12. Kaarlo Fellman

24.12. Seppo Jaakkonen

27.12. Reijo Kaikkonen

50 v.

4.10. Anna-Liisa Vekkaila

10.10. Aila Korpikoski

13.10. Jukka Saiho

25.10. Matti Vuorela

22.11. Risto Rantala

5.12. Hannu Leskinen

10.12. Timo Huttu

25.12. Ismo Hellsten

26.12. Martti Kauppinen

HOTELLI KULTAHIPUN TARJOUS LIITON VARSINAISILLE JÄSENILLE

(Tarjous on henkilökohtainen)

- YHDEN HENGEN HUONE 60 € /yö
sisältää aamiaisen
- KAHDEN HENGEN HUONE 80 € /yö
sisältää aamiaisen
- KOTIRUOKA 9 €
- SAUNA huonelisä 15 €

LKL:n pikkujoulut Kultahipussa 7.12.07 klo 19.00

- pikkujoulu-buffet 27 €
- majoitus 1 hh 50 €, 2 hh 60 €

Petsamontie 1 99800 IVALO
PUH. (016) 661 825 FAX (016) 66 510

Kirjat Lapin ystäville

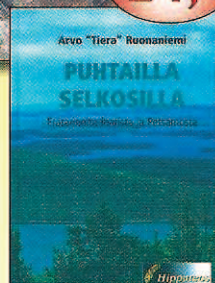
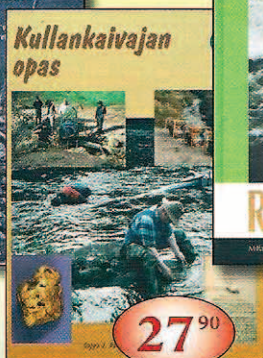
Tieran uutuuskirja Muistojeni selkosilta

"Riemullisen kirjavana levittäytyy erämaa vanhan miehen ympärillä. Kesä on melkein loppuillaan. Äsken käynyt sadekuuro pyyhki pölyt ilmast, joka on nyt kuulasta ja hyvänmakuista, kuin jalojin juoma. Lehdillä vielä viipyvät pisarat kimaltelevat kirkkaina helmistä ja taittavat valonsäteitä kuin kirkon kristallit. Taivas kaartuu selkeänä, sen laki korkealla. Ja tuoksu; villin vapaa tuoksu levittää joka paikkaan. Se huumaa, saa olemisen keveäksi, ja vanhakin herkiytyy sitä hengittäessään. Ympäristö kaikkineen kertoo kauneudesta, jota vanha mies ei erittele, hän vain vaistoaan sen kaiken luonnoneläin tavoin. Hän elää siinä aina ja nauttii kaikesta hiljaisen riemukkaasti. Sen jokaisessa vivahteessa on olemisen onnea."

Arvo "Tiera" Ruonaniemi palaa taas muistojensa selkosille, Inarin erämaihin ja kalavesille. Hän herkiytyy luonnon kauneudelle ja mahtavuudelle, tapaamiensa kullankaivajien ja eränkävijöiden kohtaloille, erämaan lempydelle ja armottomuudelle.

Tieralla jos kellä on kokemusta ja näkemystä kuvaamastaan asioista. Nämä tekstit hän on kirjoittanut tavoitellessaan 96. ikävuottaan. Hänen muistojensa perspektiivi ulottuu kauas menneisiin vuosikymmeniin, jolloin Lappi oli aitoa, koskemattonta erämaata. Siellä elivät vielä tarinat, vuosisataiset myytit ja mystiikka. Niitä Tiera on tallentanut kynällä ja kameralla.

184 sivua, väri- ja mustavalkokuvitus, tilausnumero HT10, hinta 24,00

Avattu uusi nettikauppa
www.hipputeos.fi
KIRJAT, KORUT, KULTAHIPUT
KULLANKAIVUVÄLINEET

Hipputeos

Pajutie 3, 04310 TUUSULA
puh. 040 545 4833

.5363

Lapin Kullankaivajain
Liitto Ry, PL 86.
99871 INARI

PANIMO!

PANIMO!

Panimo Pub
avoinna klo 10 - 02

Edulliset majoitushinnat. 1 - 4 hengen huoneet, kelomökkejä. Lemmenjoella kaivos ja kämppä. Pubissa talon olutta ja hyvää seuraa.

**Saariselän Majatalo
& Panimo Pub**

Tel +358 16 6756500

Fax +358 16 6756 581

panimo@saariselanpanimo.fi

www.saariselanpanmo.fi